

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIII Rugsėjis - September 29, 1988 Nr.37

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kodėl taip atsitiko?

Išibėgėjusios biurokratijos jėga

Vytautas Meškauskas

Stalino saulei Lietuvoje užtekėjus, žinomas rašytojas A. Vienuolis-Žukauskas vieną ankstų rytą iš savo namelio antro aukšto - Kaune, Višinskio g-vė 8 nr. - pro langą pamatė sustojusį sunkvežimį, iš kurio iššoko keli kareiviai. Pamanęs, kad jie atvažiavo jo suimti, rašytojas nudūmė laiptais žemyn ir išėjo gatvėn prieš ateinant kareiviams. Tuo tarpu jo sūnus Stasys, antrakursis farmacijos studentas, dar saldžiai miegojo. Tarnaitės pažadintas, jis buvo įsitikinęs, kad kareiviai atvažiavo išvežti jo tėvo:

"Visgi buržujus - vaitininkas, namų savininkas, rašytojas. O jis pats kas? Antrakursis studentėlis!"

Likimo ironija tačiau panorėjo, kad ne tėvas, o sūnus būtų įtrauktas į išvežamųjų sąrašus. Kaip tėvui už poros dienų paaiškino saugumo viršininkas Guzevičius, buvo išvežami bet kokių studentų organizacijų pirmininkai, o jo sūnus buvo "Jūros" - vandens sporto mėgėjų - korporacijos pirmininkas.

Kai jau vėliau jaunasis Žukauskas gavo retos progos išsiaiškinti savo 'nusi-kaltimą', jis teigė, kad toji korporacija buvo ne politinė, bet sportinė, savo tarpe turėjusi net vieną rusę. Teisėjas tada paklausė:

"O žydų jūsų klube buvo?" - Aš atsakiau, kad žydai niekada nesidomėjo vandens sportu. - "Na matot! Reiškia - jūs žydų į savo organizaciją nepriimdavot, jūs - nacionalistai!"

Jis buvo nubaustas penkiais metais lagerio, o visi kiti - mokytojai, policininkai, gydytojai, ministrai ... po 25.

Siaubingą Stasio Žukausko odisėją po lagerius š.m. rugsėjo 2 ir 3 d.d. KOMJAUNIMO TIESOJE aprašė Rapolas Šaltenis.

Reikia prisiminti, kad Vienuolis buvo mūsų žinomas rašytojas. Ir jei jo pastangos išvaduoti sūnų iki greitai užėjusio karo neatnešė jokių rezultatų, po karo jo vertė bolševikų akyse turėjo dar daugiau pakilti. Juk net 75% visų Lietuvos literatų pabėgo, o jis liko! Nepaisant to, tėvui - kuris pats sa-

kėsi "pažįstu valdžioje daug gerų žmonių" - truko daugiau kaip pusmetį, iki pagaliau galėjo pamatyti savo sūnų - taip nepaprastai išvargusių ir sumenkėjusių, kad galėjo jį atpažinti tik iš atsikišusių ausų, tik jos dabar atrodė dar daugiau atšokusios nuo galvos.

Siaubingų tremties aprašymų dabar netrūksta ir tarybinėje spaudoje. Rapolo Šaltenio Stasio Žukausko likimo aprašymas nedaug ką naujo pasako. Gal tik paminti keletą žinomų žmonių. Stasys su buv. Švietimo ministru ir lotynų kalbos vadovėlio autorium dr. Jokantu susitikęs mirtininkų kolonijoje, kur Jokantas buvo paskirtas ... gydytoju, arba:

"Buvęs ministras Enziuaitis virė kaliniams vadinaimą sriubą, jos menkų tirštymų pirmiausiai pats privalgydamas."

Stasį Žukauską visą laiką taip vargino badas, kad jis visur įžiūrėdavo konkurentų į duonos kąsnį. Iš 200, su kuriais buvo išvežtas, grįžo tik ... aštuoni!

Šį kartą norėčiau tik pabrėžti kiekviename totaliniame režime augančią biurokratijos galią. Štai kalinys, kurio paleidimo pageidauja tarybinės respublikos vadovybė, bent jos lietuviškoji dalis. Pakeliui į paleidimą, Maskvos kalėjime jis jau du kartus gavo prezidentienės Paleckienės maisto siuntinius, bet vis kaž kaip atsirasdavo kliūčių jį paleisti. Kaip kalinys atvežamas į Vilnių, su juo čia gerai elgiamasi, net paskiriamas sanitaru - ir "iš klaikaus ipročio buvo pradėjęs kaupti maisto atsargas ir slėpti jas po patalynę," - bet vis dar laikomas kalėjime. Šaltenis rašo:

Isleisdami Stasiuką iš kalėjimo, jį dar nugabenę pas A. Guzevičių į saugumą. Tas Stasį paklausęs: "Ar dabar tu mums nekeršysi?" Stasys atsakęs: "Kas buvo - pražuvo. Kad tik gyvas likau ... Gal vokiečiai būtų išvežę ..." - "Ar netrukdysi tėvui rašyti?" - "Atvirkščiai, būdamas linksmas jis dabar dar geriau rašys!" - atsakęs Stasys. - "Bet ar nereikalausius, kad

Laiškas iš Londono

Dr. K. Bobelis apie Pabaltiečių konferenciją

Dr. Juozas Prunskis

Dr. Kazys Bobelis, VLIKO pirmininkas

Londonė rugsėjo 9-10 dienomis įvyko svarbi lietuvių, latvių, estų konferencija, sušaukta ryšium su naujais įvykiais Pabaltijy ir ryšium su naujais uždaviniais išeivijoje. Konferenciją sušaukė Pasaulio Pabaltiečių Santalka, kurią sudaro Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Pasaulio Estų Taryba ir Laisvųjų Pasaulio Latvių Federacija.

tėvas rašytų kitaip? ..."

Tik vėliau Stasys su tėvu išsiaiškino, ka reiškia tas 'kitaip'. Ne, Vienuolis tuo laiku savo "Išduktėrėj" ir "Puodžiukiemy" tebepliekė buožes, prižiūrimas Gurvičiaus ir taisomas redaktorių, o rašyti apie sūnaus ir kitų artimųjų žmonių dar di desnes skriaudas ir išnaudo jimus negu nastučių nė nesapnavo, nes bijojo. Oi kaip bijojo! ... Jei kas apie tai užsimindavo, jis pridėdavo pirštą prie lūpų ir rodydavo į telefoną ...

(Nukelta į 4 psl.)

rime paveikti į Vokietijos parlamentą, kad taipgi atšauktų šį paktą ir siekiame, kad žurnalistai tą kryptimi veiktų. Išeivijos pabaltiečiams reikia sudaryt veiklos planą ir sustiprinti akciją.

— Kodėl konferencijai parinkote Londoną?

— Norėjome organizuoti Bonoje, bet estai ir latviai prašė šaukti Londone, tai taip ir apsisprendėme.

— Kodėl ryžotės šią pabaltiečių konferenciją suorganizuot platesniu mastu?

— Norėjome viso laisvojo pasaulio pabaltiečių akcijai sudaryt bendrą planą ir įsukti visas pagrindines organizacijas į jo vykdymą. Dėl to mes, lietuviai, į konferenciją kvietėme diplomatijos atstovus, Amerikos Lietuvių Tarybą, Lietuvių B e n d r u o m e n ė, Kanados, Prancūzijos, Vokietijos lietuvių, net ir šiaip didesnių organizacijų vadovus, dėl to susilaukėme Argentinos ir Brazilijos lietuvių atstovą A. Mičiūdą, D. Britanijos lietuvių sąjungos vadovą Jurą, esame kvietę ir prel. L. Tulabą, vysk. P. Baltakį ir daug kitų. Gaila, kad negalėjo atvykti mūsų įgaliotinis Vokietijoje ir šveicarijoje A. Klimaitis, turėjęs dalyvauti tėvo laidotuvėse.

— Kas numatoma ateičiai?

— Platus Maskvos — sutarties su Hitleriu minėjimas, nes sukanka 50 metų. Veiksime energingai, organizuodami akciją prieš Sovietų Sąjungą, jeigu iki to laiko ji pati nesubyrės.

— Girdėjau, kad pabaltiečių delegacija dabar lankėsi Vokietijos užsienio reikalų ministerijoje. Kaip ten viskas pasisekė?

— Mus priėmė užsienio reikalų ministerio pavaduotojas Sovietų Sąjungos reikalams John Holmes. Į šį skyrių įeina ir Pabaltijo valstybės. Labai gerai, kad nuvykome. Pasirodo, kad ministerijoje teturimos ribotos žinios apie naujus įvykius Pabaltijy. Pertei-

(Nukelta į 3 psl.)

Neramumai Armėnijoje. - Klausimas prezidentiniams kandidatams: kaip elgtis su Sovietija? - Gorbačiovas atleidžia blaivybės varžtus. - Estijos eksperimentas. - Soviet Life apie Šiaulius.

Pereitą savaitę vėl buvo neramumų Armėnijoje ir Azerbaidžianui priskirtoje Kalnų Karabako srityje, kurios gyventojų didelė dauguma yra armėnai, norintieji susijungti su Armėnija. Prie muštynių (keliasdešimt sužeistų) buvo prieita Karabake, tuo tarpu pačioje Armėnijoje vyko plačios demonstracijos ir streikai.

Į Armėnija Maskva yra prigabenusi labai daug KGB dalinių, kurie tačiau neišvairkė minios, susirinkusios sostinės Erevano operos aikštėje, bet neleido jai žygiuoti prie vyriausybės ir partijos rūmų. Atrodo, kad Maskva nori pademonstruoti savo galią, kurios minios negali palaužti. Armėnijoje paskelbtas 'apgulos stovis' ir į ją neleidžiami užsienio korespondentai.

Taikingų demonstracijų buvo ir sovietų Gruzijoje, kur šiuo metu vyksta sovietų ir amerikiečių mokslininkų bei menininkų pašnekėsiai. Ten buvo reikalaujama didesnės gamtos apsaugos ir daugiau teisių gruzinų kalbai bei kultūrai. Gruzija yra vienintelė sovietų respublika, kur dar yra paminklas Stalinui.

Tuo tarpu Washingtone, pereinantis savaitės pabaigoje, viešėjo sovietų užsienio reikalų ministeris Ševerdnadze. Jis siekia užfiksuoti iki šiol pasiektus susitarimus su Reagano administracija, tačiau dar neįtrauktus į formales sutartis.

...

Rašant šias eilutes nei Bush nei Dukakis savo priešrinkiminiuose apsišaudymuose nebuvo aiškiai pasisakę, ką jie galvoja apie Sovietiją ir jos dabartinę valdovą Gorbačiovą. Jie abu atsargiai bando išsisukti nuo atsakymo, pasisakydami, trumpai kalbant, už 'laukim ir žiūrėkim' (wait and see) politiką. Toks atsakymas greičiausiai patenkina daugumą rinkikų, kurie tarptautinės politikos klausimais nekvaršina savo galvų, tačiau spaudoje pasirodė daugiau konkrečių klausimų. Pvz. N.Y. TIMES Princetono universiteto kremlinologas prof. S.F. Cohen, dažnai matomas televizijoje kalbant apie santykius su sovietais, mano, kad naujas prezidentas, kas jis būtų, turėtų pušiauškelyje susitikti su Gorbačiovu, nes priešingu atveju nei vienas kraštas negalės sumažinti savo išlaidų karo reikalams ir sunaudoti jas civi-

liniam gyvenimui pagerinti, kas gali Sovietijoje privesti prie Gorbačiovo kritimo ir tuo atveju jį pakeistų neo-stalinistas. Kad to išvengti, naujas prezidentas turėtų palankiai vertinti Gorbačiovo pasiūlymus ir padaryti kontrasiūlymus, vedančius prie šaltojo karo likvidacijos.

Tuo tarpu londoniškas THE ECONOMIST galvoja kitaip. Tiesa, daugelį europiečių ir amerikiečių politikų yra apėmęs sėdėjimo šaltojo karo apkasuose nuovargis. Todėl jie klausia, ar neverta išlipti iš apkasų ir paduoti ranką buvusiam priešui kol jo dar nenuvertė konservatoriai.

Bet taip jau buvo 1970 metais. Tada Vakarų vyriausybės davė kreditus sovietams ir jų sąjungininkams, tikėdamiesi, kad taip jie išlaikys soste Brežnevą ir jo 'balandžius'. Taip ir atsitiko. Brežnevas kreditais pasinaudojo, tačiau kartu atkreipė savo ne visai balandišką dėmesį į Pietų Afriką, Etiopiją ir pagaliau Afganistaną.

Ginčas, ar Gorbačiovas yra tikrai 'nuoširdus' ir mano taip kaip kalba, yra beprasmiškas. Net jei Gorbačioviui reikalinga tik 'perediška' - gilus atsikvėpimas, tam jis reikalingas ilgesnio laikotarpio. Maskvos optimistai prisipažįsta, kad ūkinėms problemoms išspręsti Sovietija reikalinga 15-20 metų. Antra vertus, jei Rusija pradėjo elgtis kaip kraštas, o ne revoliucijos priežastis, ji dar lieka stipri. Super-valstybė negali atsigręžti nuo likusio pasaulio. Rusijos diplomatai dabar daugiau užimti negu anksčiau. Skirtumas nuo senesnių laikų gal tik toks, kad diplomatus nepaseka kariai. Dėl to kai kas galvoja, kad reikia padėti Gorbačioviui, kol jis nepakeitė nuomonės. Tokie tačiau turėtų prisiminti, kas įkvėpė Gorbačiovo 'naują galvojimą'.

Tiktai JAV Pershing II raketos Vokietijoje privedė prie tokių raketų iš viso panaikinimo. Užsispyrę Afganistano kovotojai įtikino rusus, kad tą kraštą neapsimoka užkariauti - kaina buvo per didelė. O tie kovotojai tai įrodyti galėjo tik su Vakarų pagalba. Atseit, rusų sukalbamumas priklauso ne nuo Vakarų nuolaidų, bet jų stiprumo. Gorbačiovas bando diplomatija sumažinti savo puolimo ginklais nuostolius. Brežnevas bandė įvary-

ti kylį tarp Europos ir Amerikos tiek apsiginkluodamas, kad amerikiečiams praeitų noras ateiti į pagalbą krizės metu. To paties siekia ir Gorbačiovas, tik priešingu būdu. Jis bando įkalbėti Ameriką atsisakyti atominių ginklų, siūlydamas pats nusiginkluoti. Ir jis gali atskirti Europą nuo Amerikos, jei Vakarai leis jam tai padaryti, t.y. atsisakys nuo atominių ginklų apsaugos.

Pasikeitimas Rusijoje yra tik realistinis įvertinimas priemonių, bet ne galutino tikslo. Žinoma, Vakarai turėtų rimtai įvertinti Gorbačiovo pasiūlymus, jei jie būtų jiems naudingi. Pvz. apie vad. 'nesimetrišką' nusiginklavimą konvencionaliniuose ginkluose, t.y. jis daugiau sumažintų savo tokių ginklų arsenalą, nes jis jų turi daugiau, arba sovietų armija pradėtų galvoti daugiau apie gynybą, o ne puolimą.

Gorbačiovas nenori pasitraukti iš Vakarų-Rytų varžybų. Jis tik nori joms geriau pasiruošti ir tapti stipresniu. Geriausiu atveju Vakarai galėtų tikėtis geresnės konkurencijos, bet ne visuotinę paliaubą.

...

N.Y. TIMES praneša iš Maskvos, kad Gorbačiovas atleidžia blaivybės varžtus. Degtinės, vyno ir šampano bus gaminama bei parduodama daugiau, ir pirkėjams patogesniu laiku. Pasirodo, jog dabartiniai suvaržymai labai sumažino valstybės pajamas, sukėlė nepasitenkinimo ir cukraus trūkumą, pradėdant iš jo varyti 'samagoną'. Degtinė ir toliau lieka normaliam vartotojams sunkiai įperkama. Puslitris kaštuoja 10 rublių, kas oficialiu kursu verčiant būtų 16 dolerių, kai mėnesinio atlyginimo vidurkis yra 200 rublių.

...

Rugsėjo 11 dieną net 200,000 estų išėjo į gatves pasidžiaugti savo laimėjimais Gorbačiovo perestroikos dėka. Anot Estijos kompartijos boso Vaino Valyas, Estija 1990 metais gaus finansinę autonomiją, estų kalba bus oficiali krašto kalba ir Estijos gyventojai turės savo pilietybę, kas įgalins sulaukyti rusų imigraciją. Visos tos autonomijos detalės dar nežinomos, bet Vakarų korespondentai Maskvoje prileidžia, kad Gorbačiovas yra linkęs pabandyti, kiek sužadinti tautiniai jausmai gali padėti jo peres-

■ Iš kitos pusės

Perestroika ir mūsų veiksniai! Tai labai aktuali tema, kuri kol kas aiškinama tik skaitytojų laiškais. Štai DIRVOS rugpiučio 18 d. numeryje B. Nemickas priekaištauja VLIKui, kad neįvertina naujai susidariusios padėties ir kad jo vietą faktinai perėmė Lietuvos Laisvės Lygos įsteigta užsienio atstovybė. Tuo tarpu K. Radvila rugsėjo 22 d. numeryje pasipiktino "Lietuvos diplomatinės tarnybos vyr. pareigūno" dalyvavimu santariečių suvažiavime, kur kalbėjo GIMTOJO KRAŠTO redaktorius Čekuolis, būk tai KGB pulkininkas.

Kad padėtį dar daugiau sukomplikuoti, turiu paminėti tam pačiam Nr. paskelbtą naujo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko Vytauto Bieliausko biografiją. Jis 1976, 1982 ir 1986 m. skaitė paskaitas Vilniaus universitete, kur be abejo buvo paimtas į KGB ataskaitą, kaip kiekvienas svečias iš užsienio.

Pasikalbėjime su A. Butkum naujasis pirmininkas pareiškė, kad PLB svarbiausi uždaviniai yra du: (1) lietuviškos kultūros ir kalbos išlaikymas išeivijoje ir (2) ryšių su kraštu gairių nustatymas.

Anksčiau, kaip žinome, Bendruomenė varžėsi su VLIKU dėl vadovavimo Lietuvos išlaisvinimui. Dabar liko tik 'gairės' kurios jau seniai buvo nustatytos ir kurių iš tikro niekas nepaiso. Jų tikrai nepaisė nei Bieliauskas važiuodamas dėstyti Lietuvon, nei tas diplomatinės tarnybos aukš. pareigūnas vykdamas į Tabor Farmą. Jie pasitikėjo savo galvom, kaip ir visi kiti keliautojai.

Dar prieš perestroiką rašiau šioje vietoje, kad logiškai galvojant PLB virs ryšių su Lietuva palaikymo draugija, nes be to neįmanomas Bieliausko pirmojo uždavinio pildymas. Kitaip sakant, jos politinė veikla neturėtų kenkti pirmam uždaviniui. Bet jei taip - kodėl jos visai neatsisakytų? Politikai organizacijų netrūksta.

Antra vertus, jei šiandien padėtis yra tokia, kad faktinai kompartija, o ne nauja laisvės lyga vadovauja kovai už didesnę nepriklausomybę, o tikriems ar įtariamais KGB pulkininkams norisi paploti už bent dalies tiesos skelbimą, ar ne per anksti galvoti apie 'naujas gaires'? Verčiau pasitikėti atskirų tautiečių politiniu instinktu, iki šiol nedaug klydusiu. (vm)

troikai, ir Estija tam yra 'bandymo pelė'. Joje gyvena tik 0.4% visų Sovietijos gyventojų. Ar jis yra linkęs kinų pavyzdžiu sudaryti atskiras 'ekonominės zonas' su didesne private iniciatyva jose, kol kas dar neaišku.

...

Sovietai šiame krašte, kaip ir JAV Sovietijoje, leidžia propagandos žurnalą (su sulaužomas Maskvoje, bet yra spausdinamas Amerikoje) SOVIET LIFE, kuris savo rugsėjo mėn. numerį paskyrė Šiauliams. Tiesa, viršelis ir keliolika pirmų puslapių skirti Gorbačioviui ir jo perestroikai, bet, tai išskyrus, rašoma apie Šiaulius. Parinktos gražios nuotraukos, daug pasikalbėjimų su vietos pareigūnais ir pavaldiniais.

Tik pradėjus jį vartyti, į akis krinta biurokatiškas nerangumas. Vienoj vietoj aiškinama, kad "Šiauliai means 'sun city' in Lithuanian", kitoje - kad ta vietovė iki 1795 m. vadinosi 'Saulė', o po to 'Shavli' iki 1917 m. Dar kitoje aiškinama, kad tas vardas yra kilęs nuo lankais ir strėlėmis apsiginklavusių vyrų, kurie primetė savo vardą ir greta esančiam žvejų kaimui, ar nuo tų karių, kuriuos turėjo 'Lietuvos princas Zagallo'. 24 psl. yra fotografija šiauliečių, 1900 metais išvažiavusių į Ameriką. Šalia jos ir 1900 m. kvietimas į mėgėjų vaidi-

nimą. Anot parašo po fotografija, buvo vaidinama komedija 'To America', tačiau senoje fotografijoje galima lengvai išskaityti, kad statoma buvo 'V Ameriky' rusiškai, arba lietuviškai 'Amerika pirty'. Ir komedija buvo statoma ne Šiauliuose, bet Liepojuje.

Palyginti su Amerikos miestais, 143,000 gyventojų Šiaulių valdžia yra labai gausi. Net 250 narių taryba ir 60 aukštų valdininkų miesto vykdomajame komitete. Gorbačiovo 'glasnost' leidžia pranešti, kad 8,000 šeimų dar laukia savo atskiro buto, kad daugelis gyventojų nekantrauja negalėdami sulaukti perestroikos vaisių, o vietos televizorių fabrikas negali išleisti naujų modernių modelių, nes negauna leidimo iš Maskvos. Šiauliai turi ilgiausią Sovietijoje - jei ne visam pasaulyje - gatvę, kur leidžiamas tik pėsčiųjų trafikas.

Kadangi leidinys yra skiriamas tik užsieniui, jo trys puslapiai yra skirti Petro ir Povilo bažnyčiai ir apeigoms joje. Jos 230 pėdų aukščio bokštas dar ir dabar dominuoja visai pasikeitusiai Šiaulių miesto panoramai.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$20.00. Single copy 50 cents.Prenumerata metams \$20.00, pusei metų \$12.00 • Atskiro numerio
kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai
grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija
neatsako.

Pasigendama koordinuotos veiklos

Naši ir turtinga buvo ši vasara lietuviškosios išeivijos veikloje, tačiau didžiausią dėmesį patraukė pavergtoje Lietuvoje vykstant reiškiniai. 'Glasnost' pasėkoje nelauktai 'atsivėrė' iki tol negirdėtos galimybės, palengvėjo komunikacija ir ryšys su okupuotu kraštu. Esama padėtis, atrodo, užtikrina išeivijos vadovaujančiuosius tam visai nepasiruošusius, nepajėgius - ar nedrįstančius - tuojau pat reaguoti į besikeičiančią padėtį, išnaudoti atsirandančias galimybes, ar net tik bejėgiškai judančius pasroviui. Daugeliu atveju atsiradusią tuštumą užpildė asmeninė iniciatyva, kuri - nors paskirai ir labai pozityvi, - silpnina Lietuvos klausimo pristatymą už saviveiklos ribų.

Didžiausią emocinį pakilimą sukėlė Lietuvoje vykstančios šimtą metų demonstracijos, viešai beplevėsuojančios mūsų vėliavų jūra, iki tol negirdėti pasisakymai ir kritika esamai padėčiai. Gausi išeivija - finansiniai, fiziniai ir organizaciniai pajėgi - tuo pačiu neatsakė laisvajame pasaulyje. 'Juodojo Kaspino' diena kai kur buvo oficialiai pristatyta (kviečiant politikierius, televiziją ir spaudą) dalyvaujant vos šimtui-kitam demonstruojančių ... Nebuvo jungiančio, centrinio, vadovaujančio veiksnio, kuris būtų galėjęs koordinuoti masines MŪSŲ VISŲ demonstracijas, dėl kurių nebūtų reikėję nuleisti galvos. (Čia net kyla klausimas, kiek žalos atneša kelių asmenų demonstracijos visų vardu?)

Iki šiol dar nėra tikros, aiškios išeivijos veiksmų reakcijos į krašte vykstančius pasikeitimus, kas ir leidžia iniciatyvą perimti paskiriems asmenims be tiesioginio išpareigojimo ar atskaitomybės.

Privatūs ir tariamai 'slapti' susitikimai su pavergto tarnautojais (čia netaisytina

bendravimas su kraštu) okupuotame krašte ir laisvame pasaulyje, padeda tikrai labiau 'drumsti vandenį' meškeriojantiems. Reikia būti labai naiviems, kad patikėtumei, jog visa tai kas dabar vyksta tėvynėje yra todėl, kad mes to norime, ar dėl tų paskirų 'asmeninių intervencijų', kas tikrai užmigdo budrumą ir tikrai slopina ryžtingo kovingumo dvasią. Net mūsų jaunieji diplomatai neparodė pavyzdžio, duodami progą Gimtojo Krašto redaktoriui A. Čekuoliui užtikrinti, kad "ilgai kvietėm išeiviją pasisukti veidu į Lietuvą, o pasisuko ji nekviesta" (GK š.m. numeris 37, psl. 3). Norėtusi tikėti, kad ten pat tilpęs sakiny "Aš pamačiau, kad Lietuva turi tikrą vyriausybę" nėra paties Valdo Adamkaus teiginys, bet tik į jo lūpas įdėti žodžiai.

Be abejonės, viso to įtaka jau yra jaučiama mūsų išeivijos veikloje. Net gi dabartiniuose Lietuvos Bendruomenės rinkimuose prasiiveržia ne paskirų asmenų pajėgumas, bet 'mano' ar 'tavo' karta ... Apvalių ar kampuotų stalų diskusijos, pripažinimas ar ne rinktos vadovybės, kaip ir pastarosios prasilenkimas savo pareigų teisėse, nebėra stebinantys reiškinys. Organizacijų veikloje galvų skaičius kartais atrodo svarbesnis už jungiančius dėsnius. Išsilaikymui bet kokia kaina - skaldomos jėgos, aukojama principai, paneigiama kitų darbas, tuo pasitarnaujant tikrai ne Lietuvos reikalui! Ne vieną kartą klausimas buvo keltas, nesulaukiant rimtos reakcijos, nei atsako.

Gal verta būtų atkreipti dėmesį ir į naujai besikuriantias organizacijas krašte, kurios stengiasi užmegsti ryšį (atrodo, be sunkumų) su išeivija laisvame pasaulyje per savo PASIRINKTUS 'atstovus', išryškinant kartų skirtumą. O surasti 'atstovus' čionai nėra sunku, nes kiekvie-

VILNIUJE VĖL RUOŠIAMA DEMONSTRACIJA

1979-tų metų rugpjūčio 23 dieną minint 40-tąsias Molotovo-Ribbentropo pakto metines, 45 pabaltiečiai savo memorandumu atkreipė pasaulio visuomenės dėmesį į tas istorijos aplinkybes, kurios nulėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimą. Memorandume pirmą kartą buvo viešai paskelbtas nusikalstamas dviejų diktatorių sandėris ir pareikalauta likviduoti jo padarinius: išvesti svetimą kariuomenę iš Pabaltijos respublikų. Netrukus apie 10 memorandumo signatarų buvo suimta ir nuteista kalėti.

1987 metų rugpjūčio 23 dieną grupė vilniečių suorganizavo viešą mitingą prie Adomo Mickevičiaus paminklo, kur susirinkę keli

nas pasirinktas yra 'ne toks kaip jie visi', 'tikras idealistas' ir 'supratlyvus', pažadant jam tinkamą vietą istorijoje. (Jeigu galime pasitenkinti tik trupiniais, gal iš tikro ir neblogai. Tai atpalaiduotų visas esančias organizacijas nuo didelių galvojimų, sprendimų, gal net ir teisių pasisakyti. Čia nurodymus perduotų naujieji 'atstovai', jaunieji viską sutvarkytų. Visai išeivijai tereikėtų tikrai palikti atviras pinigines ir bankų sąskaitas jų kontroliuojamai veiklai!)

Esamos galimybės ir padėtis reikalauja ryžto ir apsisprendimo. Galimo pavasario ženklai toli gražu dar nereiškia tikro pavasario, ypačiai politikoje. Būtų realu dar labiau sustiprinti budrumą, pasiruošimą, užakcentavimą pagrindinio tikslo.

Konkreiems rezultatams atsiekti - yra būtina vieninga ir koordinuota veikla. Esame tam visapusiškai pajėgūs. Savo vidinėje veikloje turėdami galimybes reikštis individualiai ir organizaciniai pilnumoje, už lietuviškosios veiklos ribų turime būti vienas, solidarūs vienas bent iki tol, kol bus atgauta pilna Lietuvos nepriklausomybė. Išnaudoti esančią progą masiniam iškėlimui Lietuvos (kartu su Pabaltijos kraštais) klausimo laisvame pasaulyje, turėtų būti pirmasis rūpestis visų mūsų vadovaujančiųjų, kaip ir kiekvieno lietuvių-lietuvių paskirai.

Pavergtame krašte kovojančių brolių ir sesių laisvės siekio šauksmas turėtų aiškiai, galingai per mus nuaidėti visame laisvame pasaulyje! Besidžiaugiant mažytėmis prošvaistėmis pavergtoje tėvynėje, neleiskime būti užliūliuoti atlydžio, ar tariamais laimėjimais. Mes negalime pramiegoti turimos progos!

(d)

tūkstančiai žmonių smerkė stalinizmo vidaus ir užsienio politiką, reikalavo laisvės Pabaltijo respublikoms. Artimiausi to mitingo dalyviai vėliau buvo šmeižiami spaudoje ir atvirai terorizuojami.

1988 metų rugpjūčio 23 dieną į Persitvarkymo Sąjūdžio sušauktą ir valdžios sankcionuotą mitingą Vingio parke Vilniuje susirinko apie 200,000 žmonių. Mitingo metu oratoriai vieninai įvertino Molotovo-Ribbentropo pakto tarp dviejų t o t a litaristinių valstybių, sąmokslą prieš taiką ir tautų laisvę. Buvo pabrėžta, kad 1940 m. Lietuvoje nebuvo "revoliucinės situacijos", kad "Lietuvos įstojimas" į TSRS sudėtį buvo Stalino suruoštas farsas. Molotovo-Ribbentropo pakto padarinys - valstybingumo netekimas, atnešė Lietuvai didelių moralinių ir materialinių nuostolių (apie 300,000 Lietuvos gyventojų buvo išstremta į žmogui gyventi netinkamus TSRS rajonus, kur žymi dalis jų žuvo nuobado, šalčio ir nepakeliamo darbo).

Pilnai pritardama tokiam Molotovo-Ribbentropo pakto įvertinimui, Lietuvos Laisvės Lyga laikosi nuomonės, kad apie 1939 m. rugpjūčio 23 dieną negali-

ma kalbėti tik kaip apie istorinį faktą. Lietuvos statusas, patekus į TSRS įtakos sferą ir 1940 metų birželio mėnesį įvykdžius jos inkorporavimą, iki šiol tebėra nepasikeitęs. Konstantavus, kad Lietuva tapo TSRS dalimi agresyvios stalininės politikos dėka, būtina žengti dar vieną žingsnį - pareikšti savo reikalavimus dabartinei Tarybų Sąjungos vyriausybei.

Lietuvos Laisvės Lyga kviečia visuomenę š. m. rugsėjo 28 dieną, minint Molotovo-Ribbentropo sutarties antrojo slapto protokolo pasirašymą, susirinkti 6 v. v. Vilniaus Gedimino aikštėje ir iškelti TSRS vyriausybei šiuos reikalavimus:

1. Paskelbti centrinėje spaudoje visus slaptuosius Stalino-Hitlerio sandėrio dokumentus;

2. Paskelbti šį sandėrį nusikaltimu prieš taiką ir tautų laisvę;

3. Patvirtinti, kad Lietuva buvo inkorporuota į TSRS prievartos būdu;

4. Paskelbti Staliną tarptautiniu nusikaltėliu;

5. Nustatyti apytikrą datą kada iš Lietuvos bus išvežta Stalino atsiųsta kariuomenė.

Šią informaciją iš Vilniaus telefonu perdavė Vliukai A. Terleckas rugsėjo 15 d. (ELTA)

Dr. K. Bobelis apie...

(Atkelta iš 1 psl.)

kėme gausiai informacijų, papasakojome apie demonstracijas, priminėme, kad dabar joms daugiausia vadovauja komunistai, kuriems svarbu išjudinti minių pritarimą Gorbačiovui ir tuo sustiprinti jo pozicijas prieš biurokratų šalininkus, priešiškus Gorbačiovui. Dėl to nelabai įsileidžiami disidentai į demonstracijų organizavimą. Gali tos demonstracijos ir nauji sąjūdžiai ir taip įsisiūbuoti, kad bus jau sunku duris uždaryti.

— Girdėjau, kad dar vyksite į Strasburgą?

— Taigi. Reikia gilinti ryšius su Europos parlamento žmonėmis. Dar numatau pasukti ir Ženevos įstaigas.

— Jūs esate labai sėkmingas gydytojas. Kaip įstengiate suderinti tokį platų politinį veikimą su savo profesija?

— Reikia. Anot lietuviško posakio - pripranti, kaip šuo kariamas. Kai jau įsitrauki, kelio atgal nebėra. Svarbu gaut daugiau paramos mūsų išeivijoje. Įvykiai Lietuvoje ir kitur Pabaltijoj padeda. Gilus užsidedimas.

Pažymėtina, kad konferencija praėjo sklandžiai. dvi dienas posėdžiauta įtemptai. Numatytos ateities veiklos gairės. Nutarta stiprinti ir plėsti informacijų biurą Strasburge, įsteigti Europos Pabaltiečių Tarybą, kontaktuoti valdžios įstaigas įvairiose valstybėse, sutarta, kad nėra viena tautinė grupė nesims tokių veiksmų, kuriems nepritartų kitos dvi tautinės grupės, nuspręsta plėsti ryšius su komunikacijos priemonėmis. Konferenciją aplankė Amerikos Balso vicedirektorius J. Elliot, pasidžiaugdamas, kad dabar jų programa netrukdoma, norima ją plėsti. Net ji padidinta į kraštus, kur susidarė ypatinga padėtis, kaip Lenkijoje. Rugsėjo 13 d. Vokietijos sostinėje buvo konferencija su pasaulio spaudos atstovais, o paskaitose tarptautinės teisės specialistai aiškino Maskvos-Hitlerio pakto neteislingumą.

WANTED EXPERIENCE
MAINTENANCE MECHANICS
1st or 2nd shift, minimum 5 years
experience in hydraulics trouble
shooting, repair and rebuilding. Pipe
fitting, millwright, welding, fork
truck repair all a plus. Excellent
wages and benefits with overtime at
this stable southeast Cleveland die
cast company. Apply to write to:
HALEX COMPANY
A DIVISION OF SCOTT-FETZER
23901 AURORA ROAD
BEDFORD HEIGHTS, OH. 44146
ATTN: TOM DOME, PLANT MGR.
(35-38)

Kodėl taip atsitiko?

(Atkelta iš 1 psl.)

Dar prieš kelis mėnesius A. Guzevičius toje pačioje spaudoj buvo keliamas aukštybėn, kaip širdies gilumoje labai geras ir jautrus žmogus! Dabar tokių straipsnių jau nebeužtinči, tačiau tūkstančiai dar gyvų pareigūnų sąmoningai ar nesąmoningai tęsia jo darbą.

Štai š.m. rugpiūčio mėn. 16 nr. ŠVYTURYS, viršelį papuošęs mūsų trispalve, praneša apie tokį atsitikimą beveik iš dabartinių, 1987 m., laikų. Tūlas istorijos mokytojas nepriimamas nuolatinėn tamyon, bet tik - iš pasigailėjimo - laikinai, nes jo asmens byloje įrašyta:

... gimęs 1950 m. ... Tėvai 1951 m. išvežti į Sibirą ... Turi giminių užsienyje ... Mokydamasis pedagoginėje mokykloje nėjo į gegužės 1-mos d. demonstraciją ir kitiems mokiniams sakė neiti ... Jau dirbdamas Kaišiadoryse, klausiamas atvykėlės rusiškai, demonstratyviai atskatinėjo lietuviškai ... su kraštotyrimais važiavo į Vilnių dėti gėlių ant (1863 m.) sukilėlių kapų ...

Nors dabar pats saugumas aiškina, kad tokios nuodėmės' jau neturėtų kenkti, bet gimnazijų direktoriai iš išibėgėjimo savo pavaldinius persekioja toliau. Kai ŠVYTURIO bendradarbis Vytautas Katilius vieną tokių paklausė tiesiai į akis, tas pradėjo aiškintis, kad tas persekiojamas esąs nekoks mokytojas, per viena jo pamoką net karnizas nuo sienos nukritęs! Galų gale supratęs, kad nesąmones kalba, direktorius stačiai Katiliaus paklausęs:

"O ką jūs mano vietoje būtumėt daręs? Ką dabar mano vietoj jūs darytumėt?"

Kai tas mokytojas pas jį paprašęs vietos, direktorius nemiegojęs visą naktį. Spėliojo, ką pasakys vyriausybė. Ir labai apsidžiaugė sugalvojęs išeitį, kad gali priimti laikinai' ... V. Katilius išveda:

1941-ji, paakinę 1944 m. emigracijos bangą, nenu-maldomai tolsta, anų repre-

**PRINTERS
2-COLOR
SMALL PRESS
OPERATORS WANTED
— FULL-TIME, DAYS —
— TOP PAY —
617-344-1956**

(35-39)

sijų vykdytojai ir jų aukos eina į nebūtį. Naujoji, jau pokario metais susiformavusi biurokratija stengiasi atsiriboti nuo to meto įvykių ir, siekdama pareikšti neesant morališkai atsakinga už juos, net pasiruošusi pripažinti jų tragiskas pasekmes lietuvių tautai.

O šit naminiai — septintojo-aštuntojo dešimtmečių kitaminčiai — kitas reikalas, visai kitas.

Atseit, mirusiemis kaltės atleidžiamos, bet gyvųjų dar ieškomos. To paties ŠVYTURIO paklaustas Lietuvos TSR prokuroras III klasės valstybinės justicijos patarėjas (! - vm) Liudvikas Sabutis pareiškė, kad iki šiol gauta 16,000 prašymų reabilituoti, bet teigiamai buvo išspręstas tik kas ketvirtas prašymas. Kaip matosi iš pasikalbėjimų lydinčios fotografijos, bylas peržiūri Lietuvos TSR prokuroras skyriaus prokuroras: ANTONAS KIRIJENKA ir PAVELAS NOVIKOVAS. Kaip jie gali susigaudyti lietuviškuose reikaluose - kol kas laikoma valstybine paslaptimi.

HELP WANTED
RACKERS
UNRACKERS
CLIPPERS
INSPECTORS
PACKAGING OPERATORS
Apply in person
SWANK INC.
6 Hazell Street
Attleboro, Mass. 02703
Swank is an Equal Opportunity Employer M/F (35-44)

JOHNSON STAMPING & FINE-BLANKING CO.

9120 General Drive
Plymouth, Mich. 48170
Due to a recent expansion and opening of a second plant, we are in need of:

PRODUCTION FOREMAN
for the afternoon shift.
Benefits include Hospitalization, Dental, and Disability. Apply at our plant weekdays from 8:00 am to 12:00 pm. Applicants may also send a resume to our Personnel Office at the above address. (35-37)

Train to be a
**TRAVEL AGENT
TOUR GUIDE
AIRLINE RESERVATIONIST**
Start at home. Train on live airline computers. Home study and resident training. Financial aid available. National Hdqtr. Pompano Beach, FL.
A.C.T. TRAVEL SCHOOL
1-800-327-7728
Accredited Member N.H.S.C.

**EXPERIENCED
PRODUCTION PERSONNEL
CNC MACHINISTS/MACHINISTS
(1ST — 2ND SHIFTS)**
EXPERIENCED WITH MILLING MACHINES AND/OR LATHES. CAPABLE OF DOING SET-UPS AND READING BLUE PRINTS. GOOD WORKING CONDITIONS. APPLY TO:
NORCO INC.
130 ETHAN ALLEN HIGHWAY
(ROUTE 7)
RIDGEFIELD, CONN. 06877
E. O. E. M/F/H/V (34-36)

■ Iaiškai Dirvai

**VIENAS — APIE-
AKĖČIAS, KITAS — APIE-
VEŽĖČIAS**

"Dirvoje" truputį paakėjus VLIKo paskutinį pareiškimą, Lietuvių tautinio sąjūdžio vadovybė ir Jonas Stelmokas tuoj sėdo jau į vežėčias ("Dirva" Nr. 35, 1988 m. rugsėjo 15 d.). Mano rašinėlis apsiribojo tik minimo pareiškimo kliaudomis, prabėgomis užsimindamas VLIKo sumenkusią politinę įstangą bei to susmukimo priežastis, ir neužkliudė jokio asmens. Betgi mano pastabų kritikai byloja visiškai kitą bylą — kabnėjasi prie Nemicko asmens: jiems parūpsta jo eitosios visuomeninės pareigos, užkliūva amžius, charakteris.

Lietuvių tautinis sąjūdis, užuot formavęs visur išsiblaškusią tautinės srovės žmonių politinę mintį, kaip numatė 1960 m. birželio 5 d. nuostatai, dėka 1980 m. "perestroikos" susigūžė į ant vienos rankos pirštų suskaitomą Čikagos žymūnų "broliją", jau seniai viešai nebereiškančią ir iš viso nebeformuojančią tautininkų savos politinės minties. Neatkrapstomai prisvilti prie kone ketvirčio šimtmečio senumo VLIKo statutinės apibrėžties ir jąja šiandieną dar mostiguoti reiškia — nematyti, nenagrinėti, nesuvokti politinių įvykių eigos. Argi kas girdėjo, kaip sąjūdžio vadovybė vertina kad ir dabartinę Lietuvos padėtį, kaip žiūri į Lietuvos laisvės lygą, Persitvarkymo sąjūdį..?! (Ta pati bėda ir VLIKą ėda). Todėl ir Lietuvių tautinio sąjū-

džio vadovybės "nusistatymas", formuluojamas iš VLIKo statuto nurašytąja atgyventa VLIKo apibrėžtimi, nėra jam jokia politinė paspirtis, bet tik nereikalingas pataikavimas.

Atsiprašydamas Joną Stelmoką už prašliaužą pro jo jaunatvę ir švelniuosius būdo bruožus, turiu pasakyti, kad labai džiaugčiausi, jei jo gražūs žodžiai apie VLIKą atitiktų tikrovę. Deja, toli gražu taip nėra. Net ir pats Vlikas paskutiniame savo pareiškime to nebetvirtina: nebesiramsto tariamais krašto įgaliojimais, nebekalba tautos vardu, nebesiskardena reiškiąs jos politinę veiklą.

Bronius Nemickas
Maspeth, N. Y.

TRAIN TO BE A PROFESSIONAL
• SECRETARY
• SEC./RECEPTIONIST
• EXECUTIVE SECRETARY
Start at home, learn word processing and related secretarial skills. Home Study and Resident Training. Nat'l. headquarters, 4699 N. Fed Hwy. Pompano Beach, FL.
**FINANCIAL AID AVAILABLE
JOB PLACEMENT ASSISTANCE**
1-800-327-7728
THE HART SCHOOL
A Division of ACT Corp.
(Accredited Members N.H.S.C.)

KAPSO VIDEO VAIZDAJUOSTĖS IŠ LIETUVOS

Nebeužtvenksi upės bėgimo	55 min.	50 dol.
Rebirth of a Nation	18 min.	30 dol.
Kelionė į Kryžių kalną	20 min.	25 dol.
Hill of Crosses	20 min.	25 dol.

Šias vaizdajuostes galima įsigyti pasiunčiant atitinkamą sumą adresu: Juozas Bružas, P. O. Box 157, So. Woodstock, Ct. 06267. (35-36)

 Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings
Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008
DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.
Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.
Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

**SLATER
SHINGLERS
SHEET METAL**
GOOD PAY, FULL TIME YEAR ROUND POSITION. BENEFITS AVAILABLE.
Call 617-767-5544 (35-41)

Manufacturing
**FOUNDRY SUPERVISOR/
PROJECT MANAGER**
Precision Castparts Corp. is recognized as a high technology leader in the investment casting industry. With sales approaching \$500 million annually, we offer an excellent environment for professional growth. We are currently installing a new state-of-the-art vacuum induction melting furnace.
REQUIRES: A degree in Metallurgy, or equivalent, managing/supervising experience in master alloy production of vacuum melted nickel base "super alloys" and air melted iron base alloys. Experience with computer controlled foundry induction melting automation, and project management necessary.
We offer an exceptional compensation package that includes a bonus plan. In addition, you'll enjoy the beautiful and affordable lifestyle of the Pacific Northwest. Send your resume, with salary history to: Manager of Recruiting, Precision Castparts Corp., 4600 SE Harney Drive, Portland, OR 97206. Principals only, please. Equal Opportunity Employer.
PRECISION CASTPARTS CORPORATION

KŪRYBA IR MOKSLAS

'Varpo' šimtmečio angoje

Juozas Žygas

"Varpo" įnašas mūsų tautiniame atgimime yra per daug didelis, kad galėtume tytomis pro jį praeiti. Šios vasaros įvairūs dideli renginiai mūsų dėmesį išblaškė, tad ši istorinė sukaktis ir nebuvo plačiau paminėta.

"Aušra" pradėjo žadinti lietuvišką sąmonę ir budinti iš miego. Dėl finansinių priežasčių ir intrigu "Aušrai" sutojus, buvo jaučiama didelė spraga. Tą daugiausiai juto iš valstiečių kilusi inteligentija (kurios skaičius po truputį didėjo) ir studentija. Dvarai ir klebonijos buvo sulenkėję ir lietuviškam žodžiui ten nebuvo vietos.

Po baudžiavos panaikinimo valstiečiai pradėjo ekonominiai stiprėti ir to pasėkoje daugelis leido savo sūnus į aukštesnius mokslus. Tokiu būdu Varšuvoje, Maskvoje, Petrapilyje, Rygoje ir kitur atsirado lietuvių studentų būreliai. Dažniausiai lietuviai savo tarpe palaikė ryšius, susitikdavo ir bendraudavo. Tokiuose būreliuose buvo svarstomi ir tautiniai reikalai. Vienas iš opiausių klausimų ir buvo sava lietuviška spauda. Tiesa, "Aušrai" sutojus dar buvo bandymų Tilžėje ir Ragainėje leisti lietuviškus leidinius. Studento P. Leono pastangomis buvo pradėta leisti "Šviesa", kurioje buvo bandyta panaikinti plyšis, atsiradęs tarp kunigijos ir pasauliečių inteligentų. Deja, nežiūrint gerų norų, "Šviesos" amžius buvo neilgas.

Nors pirmutinis "Varpo" numeris buvo išleistas 1889 m. sausio mėn., jo sėkla buvo pasėta kiek anksčiau 1888 m. Varšuvos lietuvių studentų būrelis susirinko pas J. Gaidamavičių užgavėnių blynams. Pasivaišinę pradėjo lietuviškus klausimus gvildinti. Bediskutuojant buvo sutarta steigti draugiją ir daryti pastangas išleisti naują laikraštį. Ir taip apie šį susirinkimą rašo V. Kudirka savo laiške J. Basanavičiui: "Lietuviai esą Varšuvoje uždėjo draugystę, apimančią visus reikalus tautinio gyvenimo ir skiriančią darbą visiems luomams lietuvių". Taip ir buvo sudaryta ši draugystė "Lietuva", kurios "mieriai" (įstatai) nuskė uždavinius sekančiai: 1. platinimą šviesos, 2. atgavimą ir pakėlimą tautiškos dvasios, rašliavos ir dailės, 3. pagerinimą ūkio būties, 4. platinimą rubežių lietuvių.

Įsisteigus "Lietuvos" draugijai, toliau buvo plėtojama mintis leisti lietuvišką laikraštį, kuris buvo būtinas. Tuo reikalu V. Kudirka rašė J. Basanavičiui: "Drauge su uždėta draugyste mes norime išleisti lietuvišką laikraštį, inteligentišką, bet populiarišką, kurį galėtų sprasti ir vidutiniškai apsišvietęs lietuvis".

Tokiam darbui reikėjo suburti jėgas ir darbo rankas. Buvo susisiekiama su maskviškais, peterburgiečiais ir kitų miestų studentais. Šių susitarimų išvadoje buvo sutarta vasaros atostogų metu susitikti.

Proga pasitaikė 1888 m. birželio 29 d., per Petrinės Marijampolėje tą dieną vykdavo dideli atlydai, būdavo minios žmonių, daug pašalinių, tad buvo proga nuo žandarų akių pasislėpti. O apie Marijampolės (Kudirkos raštuose vadinamos Starapolės) žandarus mes jau žinome iš Kudirkos raštų. Kai žandarų budrumas buvo gal daugiau nukreiptas bažnyčios ir klebonijos link, būrelis studentų slaptai susitiko.

Susitikime dalyvavusių tarpe minimi varšuviečiai, maskviečiai ir mintaujiečiai. Yra tekę paskaitose girdėti minimus Mintaujos studentus, tai tenka patikslinti, kad Mintaujoje nebuvo universiteto. Tačiau Mintaujoje buvo gausus būrys lietuviškos šviesuomenės ir ten gimnaziją lankė bei baigė daugelis mūsų pokario veikėjų. To laiko studentija buvo aktyvi ir dalyvavo politinėje veikloje. Tad skirtingų vietovių studentija buvo dalinai ir skirtingų ideologinių krypčių, kadangi Maskvoje buvo vienokios, o Varšuvoje kitokios nuotaikos. Tačiau lietuviškoje veikloje visi vieningai sutarė. Susiskaldymas buvo svarbiausia priežastis, kad "Aušra" sustojo ir gal tai prisimindami - bent tie, kurie susirinko Marijampolėje, - lietuviškus reikalus statė aukščiau mažų srovinių nesutarimų.

Kurį laiką buvo svarstoma klausimas atgaivinti "Aušrą" ar naują laikraštį leisti. V. Kudirka savo laiške J. Basanavičiui įrodinėjo, jog reikia ne "Aušrą" atgaivinti, o naują laikraštį leisti. Jis rašo: "Atgaivintą Aušrą jau iš pradžių sutiktų neištikėjimas ir šnairavimas vienos dalies Lietuvių, kuri dėl paspyrimo ir išplatinimo laikraščio labai būtų reika-

linga - sakome apie kunigus, tarp kurių vienok jau randasi 'tikri' Lietuviai." (L.E. XXXIII, psl.167-68)

"Lietuvos" draugijos branduolį sudarė šie nariai: V. Kudirka, J. Gaidamavičius, J. Adomaitis-Šernas, J. Kaukas, J. Staugaitis ir kt. Tos draugijos narių būta ne daug, vos 22 - jų tarpe 12 studentų. Šio susirinkimo-suvažiavimo dalyviai vieningai sutarė leisti laikraštį. Sutarus laikraščio leidimo reikalą ir nustatius jo kryptį, V. Kudirka buvo išrinktas redaktoriumi. Taip tame suvažiavime buvo sutartas ir laikraščio vardas - "Varpas". Todėl šis suvažiavimas, įvykęs 1888 m. birželio 29 d. per Šv. Petro atlydus Marijampolėje, yra laikytinas "Varpo ir varpininkų sąjūdžio užuomazga.

"Europos Lietuvis" paskelbė iš ok. Lietuvos spaudos paimtą žinią, kad Marijampolėje, Partizanų g-vės Nr.10, laiptuose rasta įmūryta šlifuto granito lenta, kurioje yra iškaltas įrašas: *Šiuose namuose 1888 m. birželio mėn. 29 d. įvyko slapta lietuvių inteligentų suvažiavimas, dalyvaujant dr. V. Kudirkai ir buvo sutarta leisti laikraštį "Varpą".* Kokiū būdu ta lenta atsirado namų laiptuose?

Savo laiku to suvažiavimo dalyviai teigė, kad 1938 m. buvo susirinkę Marijampolėje 50 m. jubiliejų paminėti. Tikriausiai, to suvažiavimo proga ir buvo jubiliejinė lenta įmūryta ar pritvirtinta. Tik, žinoma, ne į laiptus. Greičiausiai per pokarinį bolševikinį siautėjimą, kuomet buvo naikinama viskas kas lietuviška, atsirado žmogus, kuris tą lentą išsaugojo įmūrydamas ją į namo laiptus. Dabar padėtis jau yra kiek pasikeitusi, tad ir ok. Lietuvos spauda apie tai parašė.

Palyginamai mažas būrelis šviesuomenės, kuris susispietė į "Lietuvos" draugiją, atliko didelį tautos žadavimo darbą. Greičiausiai, tuo metu susirinkę Marijampolėje, net patys to nesitikėjo. Iš mažo pasėto grūdo išaugo didelis medis, kurio vaisius mielai ir pašaliečiai skynė. Jeigu "Aušra" žadino tautą iš miego, tai "Varpas" dar nereikalavo valstybinės nepriklausomybės ar tautinės autonomijos - tai vėliau iš šio sąjūdžio išsivystė. Varpininkų suvažiavime 1902 m. buvo nutarta organizuotai pradėti politinę veiklą ir buvo įsteig-

Medžio raižinys - skulptoriaus Jurgio Daugvilos dovana LSS VII-jai Tautinei Stovyklai - puošė Skaučių Seserijos Rajoną, o vėliau ir bendrą valgyklos salę.

ta Lietuvos Demokratų Partija.

Ši partija jau formulavo politinę programą ir valstybingumo mintį. Jau buvo pasisakoma, kad tautiniams siekiams įgyvendinti reikia valstybinės nepriklausomybės. Kalbant apie nepriklausomybės idėją nereikia žiūrėti šių laikų akimis. Tais laikais kalbėti apie nepriklausomybę galėjo tik tie, kurie turėjo viziją ir šventai ja tikėjo.

Užbaigiant noriu pažymėti, kad "Varpo" šimtmečio proga Lietuvių istorijos draugija pradės perspausdinimą pilno "Varpo" komplekto. Panašiu būdu buvo atžymėtas "Aušros" šimtmetis, tik "Varpo" apimtis yra dvigubai didesnė. Šį darbą pradėjo Alicija Rūgytė ir tai buvo jos didysis rūpestis. Porą dienų prieš jos mirtį lankiau ją ligoninėje ir ji dar rūpinosi "Varpo" reikalais. Dabar tą darbą toliau tęsia direkt. J. Masiolionis. Jis rūpestingai viską pertikrina. Kai kurių numerių lapų apačioje yra popie-

riaus nutrupėjimų, nubybrėjimų, tad reikia kantriai atstatyti.

"Varpą" turime išsaugoti ateičiai. Jo puslapiuose yra surašyta mūsų tautinio atgimimo eiga ir kova, tad palikime jį tiems, kurie ateis po mūsų!

FOREMAN

Experienced, to supervise large aluminum remelt facility. The successful candidate will be experienced in planning, melting, tapping and cycling reverb furnaces. Additionally, background in crew supervision a must. We offer excellent salary and benefit package, along with the opportunity to be a part of a rapidly growing company. Send resume, with salary requirements to: Barmet Aluminum Corp., Newport Rolling Mill, P.O. Box 29, Uhrichville, Oh. 44683, Attn. Plant Mgr.

FOLDING CARTONS

Canton Michigan Based Carton Co. looking for glue machine setup person, also bobst operator. Hourly wage commensurate with experience.

Call 1-313-397-2638 or send letter or resume to: P. O. Box 87068, Canton, Mich 48188 (31-40)

ENGINEER

CHIEF EE - High growth electronic mfg. company seeking BS, BE for immed. opening with exp. in AC/DC motor drive, power electronics and power conversion equipment for military/commercial applications. Send resume and salary history to: Controlled Systems, Inc. 1106 Chamberlain Ave., Fairmont, West Virginia 26554 or call 304-366-5144. (33-37)

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

DR. PRANO GALINIO MIRTIS

Negailėstinga mirtis re-tina mūsų eiles. Rugsėjo 16 d. šios žemės kelionę baigė dr. Pranas Galinis, sulaukęs 87 metus.

Gimęs Lietuvoje, i ši kraštą Pranas Galinis atvyko, turėdamas 11 metų. Nuo jaunystės aktyviai reikišėsi įvairiose lietuviško darbo srityse. Tarp kitko jam teko atstovauti Bostono lie-

tuviams Amerikos lietuvių seimuose Pittsburghe ir Chicagoje, dėstyti lietuvių kalbą, istoriją ir geografi-ją vasariniuose kursuose lietuviams moksleiviams, būti nariu Lietuvių studen-tų s-gos, Lietuvos Vyčių, Vilniui Vaduoti S-gos, Naujosios Anglijos Baltų ame-rikiečių draugijos, Vilniaus krašto lietuvių s-gos ir kitų organizacijų. Jis gavo dak-taro laipsnį už studiją Bal-tų kalbų įtaka vokiečių tar-mėms Rytprūsijoje.

Pranas Galinis palaidotas rugsėjo 20 d. Benediktinų kapinėse po šv. Mišių, ku-rios atnašautos už mirusio-jo sielą šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone.

GERA PROGRAMA, NEGAUSI PUBLIKA

LB Bostono apylinkės valdybos surengtas rugsė-jo 10 d. Tautos šventės mi-nėjimas So. Bostono Lietu-vių Piliiečių draugijos tre-čio aukšto salėje buvo taik-lus, aktualus ir įdomus sa-vo programa, bet negausus dalyviais. Viktoras Nakas, 34-rių metų vyras, Lietuvių Informacijos Centro direk-torius iš Washingtono, iš-kėlė dabartinių įvykių Lie-tuvoje prasmę, pasiektus laimėjimus ir artimiausius uždavinius, mūsų tautos rei-kalavimą tautos kamie-nui, įtaigojant savo kongresmanus ir senatorius, kad jie darytų spaudimą Sovietų S-gai mūsų tautos teisėtų reikalavimų klausī-mu.

Po prelegento kalbos ir atsakymų į įvairius klausī-mus parodyti filmai iš lie-pos 9-osios demonstracijų Vingio parko Vilniuje ir rugpiūčio 23-sios demons-tracijų Bostone. Abu filmai gerai paruošti: pirmasis Juozo Bružo, o antrasis Fe-likso Kontauto. Jie atsklei-dė lietuviškumo, reikalo su-pratimo, kovos dvasios ir tautinio solidarumo laipsnį tėvynėje ir išeivijoje. Ten vyravo masės vidurinėsios ir jaunosios kartos, o čia li-kučiai vyresniosios kartos su keliolika atstovų jau-nesniosios kartos. Tai kon-trastas, kuris visu ryškumu iškėlė mūsų problemas iš-eivijoje.

Gaila, kad nei jaunosios kartos atstovo atvykimas iš Washingtono, nei filmai nesusilaukė mūsų jaunes-niosios kartos reikalingo dė-mesio.

IGNALINOS REIKALAI TELEVIZIJOJE

Televizijos 27-tame kana-le vietos lenkai turi suor-ganizavę savo programą, kuri perduodama kas kelīn-tą šeštadienį nuo 8 val. ligi 9 val. ryto. Rugsėjo 16 d. toje programoje pateikta informacija apie Ignalinos atominę elektros jėgainę

Lithuanian Federal Credit Union
Taupą

ALL DEPOSITS FEDERALLY INSURED UP TO \$100,000.
368 WEST BROADWAY • P.O. BOX 95 • SOUTH BOSTON, MASSACHUSETTS 02127
TELEPHONE (617) 269-1450

APTARNAUJA BOSTONO IR NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIUS

SANTAUPOS	Procentai	Metiniai
Paprasta sąskaita	6.00%	6.17%
Money Market \$2500 min.	6.25%	6.43%
CD's \$500 min. 6 mėn.	7.75%	7.75%
12 mėn.	7.90%	8.19%
24 mėn.	8.10%	8.41%
36 mėn.	8.20%	8.51%

PASKOLOS

Ameninės 14%
Naujų mašinų 9.5%
Naudotų mašinų ligi 2 metų 11% — kitos 13%
Namų remonto 3 metų 11.5% 5 metų 12.5%
Mortgages (savininko gyvenvietė)
Pirma 10.0%+2 Pt. ar 10.5%+0 Pt.; Antra 11.5%+0 Pt.
Kitoms paskoloms krepikitės į Taupą
Namų vertės W. S. J. Prime + 1.5%.

Visos ratos galioja nuo 1988 m. rugpiūčio mėn. 25 d. ir gali keistis.

DARBO VALANDOS

Nuo 10 ligi 2 val. įskaitant šeštadienius, ketvirtadieniais — nuo 3 ligi 7 val. vak.

Brockton: Sekmadieniais po 10 val. mišių parapijos sa-lėje — atstovas Juozas Rentelis tel 963-3671.

Worcester: Sekmadieniais po 10 val. mišių parapijos sa-lėje — atstovas Romas Jakubauskas tel. 832-6684.

okupuotoje Lietuvoje. Tuo reikalu angliškai kalbėjo Dalia ščiukaitė, nurodyda-ma tos jėgainės grėsme, lie-tuvių reikalavimą sustabdyti jos veikimą, o ypač plėtimą, ruošiamas šiuo rei-kalu Lietuvoje masines de-monstracijas, šio krašto lie-tuvių pastangas, kad šio krašto kongresas reikalau-tų sudaryti tarptautinę komisi-ją, kuri ištirtų reikalą.

SLA 43-OJI KUOPA

Didžiausia SLA kuopa Bostone yra 43-oji kuopa. Ligšioliniam jos finansų se-kretoriui Alg. Šmidtui dėl ligos pasitraukus, tos parei-gos pavestos Astai Karo-sienei. Ji priima ir tvarko kuopos narių mokesčius Taupoje, 368 W. Broadway, So. Bostone, telefonas 269-1450.

• Laisvės Varpas, vienin-telė lietuvių radijo progra-ma Bostono ir apylinkės lietuviams, perduodama sekmadieniais 9-10 val. ry-to iš radijo stoties WCAV-FM 98. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402, te-telefonas (508) 586-7209. Programos metu skambinti telefonu: (508) 587-9898.

WANTED JOURNEYMAN OR 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

Require 5 yrs. bridgeport or engine lathe experience in a job shop environment. Good pay. Hospitalization and vacation. Call for appt. 216-579-9493. Saliga Precision Machining, 2020 Lakeside Ave., Cleveland, Ohio 44114. (35-39)

INSPECTORS & MACHINISTS
ID/OD Grinders, Spline Grinders, CNC Mill, CNC Lathe, Gleason (Bevel Gear) Operators. Minimum of 2 yrs. experience.
Supreme Gear Co. offers a competi-tive starting wage and excellent com-pany paid benefits incl. health and life insurance. Apply:
SUPREME GEAR CO
19024 Florida
Roseville, MI 48066

RENGINIAI

• Spalio 15 d. 1:30 val. p. p. Bostono Aukštesniosios lituanistinės mokyklos patalpose, Blue Hills Regional Tech. H. S. Canton, Ma. Rasa Allan Kazlienė atliks Maironio "Čičinską".

• Lapkričio 5 d. 6:30 v. v. Balfu pobūvis Sandaros salėje, Brocktone.

• Lapkričio 19 d. 6:30 v. v. Martyno Jankaus šaulių kuopos veiklos 30-ties metų sukakties minėjimas Sandaros salėje, Brocktone.

• Lapkričio 20 d. Lietu-vos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa Bostone, šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje ir sa-lėje po bažnyčia.

• Lapkričio 26 d. 6 v. v. Bostono Aukštesniosios li-tuanistinės mokyklos meti-nis banketas Lietuvių Pili-ečių Draugijos patalpose.

Skaitykit ir platinait
DIRVA

A. † A.

INŽ. EDMUNDUI CIBUI

mirus, žmonai STANISLAVAI (APANAVI-ČIŪTEI), dukrai RAMUNEI KONG, sūnui

Dr. EDMUND SAULIUI CIBUI, M. D., bro-liui ir seseriai Lietuvoje ir kitiems artimie-siems reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Amerikos Lietuvių inžinierių sąjungos Bostono skyrius

A. A.

EDMUNDUI CIBUI

mirus, jo žmonai STASEI, sūnui dr. SAU-LIUI ir dukrai RAMUNEI bei visiems arti-miesiems nuoširdžią užuojautą reiškia..

Navazelskių šeima

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernakvo-lymu bus galimos klekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1988 M KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
14 dienų — Lietuva, Suomija

Kelionė 103 — lapkričio 3 - 16 — \$1,349
Kelionė 128 — gruodžio 28 — sausio 11 — \$1,629
Naujų Metų sutikimas, Vilniuje 11 naktų, Helsinky 1

Baltic Tour patarnauja sudarant jūsų arti-miesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsie-nio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klai-pėdoje.

Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminaičiams Lietuvoj.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
SUITE 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
617 965 - 8080

Metal Journeyperson Pattern Maker

in small pattern shop. Involves all facets of metal pattern making. Experienced tool & die makers also encouraged to apply. Competitive salary and benefits package. Send replies to: Att: Personnel Dept., Oberdorfer Foundries, Inc., 6259 Thompson Rd., North, P.O. Box 4811, Syracuse, N.Y. 13221. EOE.

Tautos Sventės minėjimas Los Angeles

Vytautas Šeštokas

Š. m. rugsėjo 11 dieną Los Angeles ir plačiųjų apylinkių lietuviai iškilmingai minėjo Tautos šventę — Rugsėjo 8 dieną.

Ši šventė tradiciniai metai iš metų yra rengiama Tautinės Sąjungos. Ir šiais metais Tautinė Sąjunga šią šventę surengė iškilmingai su gera programa.

Tas buvo pilnai įvertinta dalyvių, kurių prisirinko pilnutėlė šv. Kazimiero parapijos salė.

Dar šventės išvakarėse, šeštadienį, Los Angeles lietuviškosios radijo programos klausytojai buvo supažindinti su pagrindine šios šventės kalbėtoja Vida Jonušiene, atvykusia iš Chicago.

Radijo programoje ji labai ryškiai ir su gera viltimi pabrėžė ateities jaunimo įsijungimą į esamų organizacijų vadovybes. Nežiūrint visų pesimistinių pranašavimų dėl jaunimo ateities, ji savo kalboje davė daug padrąsinančių vilčių, kad bent šiuo metu didelių nuogąstavimų neturėtų būti. Ji pabrėžė, kad jos generacija, jau čia gimę ir užaugę, užtvirtino lietuviškumą ateitį. Tačiau ir vyresnieji turi suprasti, kad jaunųjų viešas kritikavimas dėl netaisyklingos lietuvių kalbos, ar nesutinkančių minčių, bei veiklos būdų, neduoda jaunimui paraginimo toliau veikti tą ką jie mokinosi.

Sekmadienio ryte iškilmingai, parapijos kieme buvo pakeltos vėliavos, dalyvaujant uniformuotiems ramovėnams ir šauliams. Vėliavų pakėlimui vadovavo Vladas Šimoliūnas ir Juozas Pažėra. Vėliavų organizacija Prano Dovydaičio.

Iškilmingas šv. Mišias celebravo ir ypatingai šia proga gražų pamokslą pasakė,

parapijos klebonas kun. dr. Algirdas Olšauskas.

Jis vaizdžiai dalyvius supažindino su garbinga ir didinga Vytauto Didžiojo Lietuva. Ta Lietuva kuri ir šiandien mums duoda stiprybę, pasididžiavimą ir garbę. Tai yra istorinis lietuvių tautos triumfas.

Iškilmingų pamaldų metu bažnyčioje šventei pritaikintas giesmes giedojo parapijos choras, vadovaujamas komp. Broniaus Budriūno ir solistai Antanas Polikaitis ir Rimtautas Dabšys.

Aukus prie altoriaus nešė šios šventės viešnia prelegentė Vida Jonušienė ir Tautinių Namų pirmininkas Jonas Petronis. Skaitymus atliko jaunos kartos atstovė Ramona Alseikaitė.

Minėjimo akademija įvyko tuoj po pamaldų parapijos salėje. Po iškilmingo vėliavų įnešimo Tautinės Sąjungos skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė atidarė akademiją, pasveikindama dalyvius, taip gausiai susirinkusius į šį minėjimą ir pakvietė minėjimą pravesiti skyriaus narę Ramoną Alseikaitę.

Pranešėja pakvietė scenon solistę Janiną Čekanauskienę sugiedoti Amerikos himną. Jai akompanavo komp. muzikė Ona Metrikenė.

Sekė jausminga prel. Jono Kučingio invokacija pritaikinta šiai šventės. Gen. Lietuvos konsulas Vytautas Čekanauskas savo sveikinimo žodyje, vaizdžiai nušvietė dabartinių įvykių eigą vykstančią Lietuvoje, kokias turėtume iš to padaryti išvadas ir ko galima tikėtis šių įvykių šviesoje.

Pagrindinė kalbėtoja Vida Jonušienė, iš Chicago, savo įdomioje paskaitoje

ryškiai palietė tris aspektus lietuvių tautos gyvenime. Tai praeitį, dabartį ir ateitį.

Turime didingą ir garbingą tautos praeitį. Vytauto Didžiojo Lietuvą iš kurios turime semtis stiprybės ir ryžto. Tą Vytauto Didžiojo Lietuvą turime įdiegti ir jaunimo kartoje. Prelegentė apžvelgė nepriklausomybės laikotarpį ir dabartinį pavergtos Lietuvos, pažymėjo tautos ryžtingumą ir kovingumą nusikratyti pavergėjo pančių. Tauta turi ir privalo spręsti ir tvarkyti savo gyvenimą nepriklausomai. Tai buvo praeityje, tas bus ir ateityje.

Prelegentė baigė savo kalbą jausmingai. "Yra pagalba Tau, o Lietuva brangi, per Tavo kančią, matau kaip ateina tau skaidri laisvės aušra be sielvarto ir be pančių".

Jai baigus kalbėti, berods tai įvyko pirmą kartą, kad jaunos kartos paskaitininkė, minėjimo dalyviai ją pagerbė atsistojimu ir su ilgais plojimais.

Po oficialios dalies, išnešus vėliavas iš salės, dalyviai buvo pakviesti išklausti metinę dalį.

Solistė Janina Čekanauskienė jausmingai ir švelniai atliko tris dainas pritaikintas šiai šventei. Komp. Br. Budriūno Tėviškėlė. Komp. Stasio Šimkaus Oi kas ir komp. Thomas Ar žinai šalį. Jai akompanavo komp. muzikė Ona Metrikenė.

Los Angeles Dramos sambūrio režisierius Petras Maželis padeklamavo tris eilėraščius. Ypatingai paskutinis Maironio — Kur bėga šešupė kur Nemunas teka, buvo jaudinantis ir nievienu dalyviui išspaudė ašaras.

Pabaigoje skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė vi-

Pagrindinė šventės kalbėtoja Vida Jonušienė.

siems programos išpildytojams įteikė po gražų gėlių bukietą, o Petras Maželis gavo gražiai įrištą bonką.

Baigus minėjimą visi dalyviai sugiedojo Tautos himną. Sekė vaišės ir pasižmonėjimas. Dalyviai dalinosi minėjimo išpūdžiais iki vėlyvos popietės. Pažymėtina, dalyvių tarpe gausus skaičius svečių iš Lietuvos, kurių teigiami ir jausmingi atsiliepimai yra paskatindamas mums ir toliau nepailstamai dirbti tėvynės išlaisvinimui.

Pabaigoje Tautinių Namų pirmininkas Jonas Petronis, pakvietė programos dalyvius ir skyriaus valdybą vaišėms į savo kalnuose esančią ištaisingą rezidenciją.

Ponų Petronių vaišingumu ir geroje nuotaikoje buvo praleista keleta valandų su viešnia Vida Jonušiene, kurią visi vėl vakarą išlydėjome namo. Tikimės, kad ateityje ji dažniau mus ap-

lankys ir paskatins mūsų jaunimą pasekti jos pėdomis.

Pažymėtina, kad Vida Jonušienė pati padengė visas šios kelionės išlaidas. Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius yra jai dėkingas.

Jos maloni viešnagė paliks ilgai atmintyje losangeliečiams.

Machine

CNC SWISS SCREW MACHINE OPERATOR

We're MPC Products, known throughout the aircraft and aerospace industries for our high-quality precision components. Currently, there is a position available in Tampa/St. Petersburg for an experienced CNC Swiss Screw Machine Operator to set-up and run machines to produce small precision parts.

5 plus years of previous related work experience is essential for this desirable position. We offer an excellent salary, good benefits and a dynamic work environment. For consideration, please send your resume to:

Human Resources Dept. CNC

MPC Products
5600 N. W. Jarvis
Niles, IL 60648

Equal Opportunity Employer

DOVANOS Į LIETUVĄ

Šlūtų prekyboje PATRIA, 2638 West 71st gatvė, Chicago, Ill. 60629 gausus elektronikos ir dovaninių prekių pasirinkimas.

Svečiai iš Lietuvos ar važiuojantieji į Lietuvą kviečiami apsilankyti ir apsirūpinti dovanomis.

Čia gaunama:

Gausūs gintaro papuošalai,

šimtai muzikos kasečių,

Lietuvai pritaikyti VIDEO ir AUDIO magnetofonai,

Zenith televizoriai,

Siuvimo (over — lock) mašinos,

Įvairūs namuose naudojami elektroniniai aparatai.

Viskas pritaikoma 220 V elektros srovei, veikiančiai Lietuvoje. Profesionalinis patarnavimas, aiškinimas ir demonstravimas. Pristatoma ir į kitus miestus. Tai vienintelė lietuvių elektroninių reikmenų ir dovaninių prekių parduotuvė.

Kviečiame apsilankyti PATRIA prekyboje: 2638 West 71st St., Chicago, Ill. 60629, telef. (312) 778-2100.

Čia visus maloniai sutiks ir patarnaus PATRIA savininkai Anatolijus ir Frances Šlūtai.

Šventės programos atlikėjai. Iš kairės pranešėja Ramona Alseikaitė, komp. muz. Ona Metrikenė, rež. Petras Maželis, prelegentė Vida Jonušienė, solistė Janina Čekanauskienė ir ALT S-gos skyriaus pirm. Rūta Sakienė.

V. Šeštoko nuotr.

Žvilgsnis į Lietuvą Inž. Juozo Jurkūno

žodis LTN 20 metų sukakties minėjime

Ilgą ir detalizuota Lietuvos Tautinių Namų Chicagoje istorija šia proga būtų labai nuobodūs programos punktas, bet minint šią apvalią sukaktį šis tas neišvengiamai tenka paliesti.

Lietuvių Tautiniai Namai (Lithuanian National Hall, Inc.) kaip organizacija užregistruota Illinois valstijoje 1967 metų kovo mėn. 3 d. Savo pasivadinę pirmąją direktorių taryba, šios organizacijos steigėjais buvo: Dr. Juozas Bartkus, dr. Juozas Dauparas, Eugenijus Bartkus ir Jonas Jurkūnas.

Po registracijos kovo mėn. 12 d. buvo sušauktas platesnis, apie 40 asmenų, susirinkimas, kuriame Lietuvos Tautinių Namų idėja pritarta ir čia pat sukelta apie 19000 dol. pasižadėjimais.

Trijų metų laikotarpyje buvo verbuota nariai, ieškota vietos namų pastatui, buvo bandoma išnuomoti Marquette Parko parke 90-čiai metų sklypą ir statyti namus.

Vėliau nupirkta už 10,000 dol. 3 akrių sklypas prie 83 kelio ir Archer Ave. bet vis pasigesta savos pastogės.

1970 m. spalio mėn. buvo išnuomotos laikinos patalpos 7105 So. Rockwell gatvėje. Jos buvo savo jėgomis atremontuotos ir per vienus metus jos daug pagelbėjo Tautinių Namų idėjai populiarinti. Tose patalpose galėjo kukliai tilpti apie 80 žmonių vaišėms.

Kultūrinės popietės

Šiose laikinose patalpose Lietuvos Tautiniai Namai pradėjo savo pirmuosius žingsnius rengdami sekmdienų popietes. Pirmajame popiečių cikle 1971 m. pavasarį buvo pristatyta: dailininkė Eleonora Marčiulionienė, rašytoja Nijolė Užbalienė, aktorė Zita Kevailaitytė-Visockienė, dr. Valerija Birutė Raulinaitienė ir dvi jaunosios poetės — Eglė Juodvalkytė ir Živilė Bilaišytė.

1971 metų pavasariop buvo užtiktas pardavimui šis pastatas, Kedzie gatvėje. Balandžio mėn. buvo direktorių tarybos ir valdybos bendrame posėdyje padarytas nutarimas tą pastatą pirkti, sumokant 67000 dolerių.

Tuojuo buvo sudaryta naujo pastato pertvarkymo komisija: Vytautas Pesekas, Nardis Juškus, Cezaris Modestas ir Jonas Jurkūnas.

Po intensyvių senų pertvarkymų griovimo ir naujų statymo, įvairiausių patai-

symų ir patobulinimų, dažymo ir dekoravimo darbų, šios patalpos mūsų klebono kun. Antano Zakarausko 1971 m. spalio 16 d. buvo pašventintos, o banketo invokaciją sukalbėjo kun. (vėliau vyskupas) a. a. Anas Trakis.

Tai buvo vienas iškiliausių įvykių Lietuvos Tautinių Namų gyvenime. Tai buvo ryžtingo bendro darbo ir bendros tautos vainikas.

Naujoje pastogėje buvo toliau tęsiamos sekmdienų kultūrinės popietės. Vėliau šios popietės buvo ruošiamos kartu su Lietuvos Moterų Federacijos Chicago klubo. Per ilgesnį laiką buvo pristatyta: Iškilios lietuvės moterys Chicagoje — Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė, muzikė Alice Stephens, dailininkė Ada Sutkuvienė, rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė, istorikė dr. Vanda Sruogienė ir visuomenininkė Ona Biežienė. Vėliau buvo pristatyti iškilieji lietuviai vyrai Chicagoje: inž. Antanas Rudis, dr. Rimgaudas Nemickas, prof. dr. Jonas Puzinas, plk. Kazys Ališauskas, operos solistas Stasys Baras, rašytojas Aloyzas Baronas. Vėliau buvo pristatytos senosios lietuvių organizacijos ir pakartotinai rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė ir dr. Rimgaudas Nemickas.

Tai nemaža laiko ir darbo pareikalavę renginiai, bet jie Chicago lietuvų buvo mėgiami ir lankomi. Tie renginiai tai Lietuvos Tautinių Namų inasas į mūsų bendrąjį lietuviškos kultūros propagavimo aruodą. Namų veikla augo ir finansiskai tvirtėjo. Pakankamai sustiprėjus Tautinių namų finansams, įvestas metinių premijų skirstymas: konsulatui, lituanistinėms mokykloms ir kitoms lietuviškoms institucijoms maždaug išleidžiant apie 3000 dol. kasmet.

Administracija

Per tą dvidešimt su viršum metų laikotarpį 30 vyrų ir moterų buvo Namų valdybose eilėse, 35 moterys ir vyrai buvo namų direktoriatare, jie visi suko tą ratą, kad organizacija įsikurtų ir stiprėtų, kad įsigytų pastogę ir jas gražiai atremontuotų, o remonto darbams talkino dar 36 moterys ir vyrai. Tai impozantiška apie 100 asmenų bendra talka, kurios rezultatais mes šiandien galime pasidžiaugti.

Per ilgas sąrašas būtų juos visus vardinti, be abejo visi jie to verti, bet negaliu nepaminėti tų, kurie mano nuomone, daug Tauti-

niams Namams pagelbėjo ir daug atidavė:

Andrašiūnas Juozas — ilgametis išdininkas, valdybos narys, direktorių tarybos narys;

Juškus Nardis — namų atremontavimo komisijos

Inž. Jonas Jurkūnas, LTN garbės pirmininkas.

narys, valdybos narys, direktorių tarybos narys.

Kasakaitis Bronius — ilgametis namų šeimininkas, valdybos narys, direktorių tarybos narys;

Dr. Birutė Kasakaitienė, suteikusi Tautiniams Namams pinigine be procentų 12,000 dol. paskolą;

Modestas Cezaris — namų atremontavimo komisijos narys, laikinosios būstinės šeimininkas, valdybos narys, direktorių tarybos narys;

Modestas Algis — valdybos narys ir vienos kadencijos valdybos pirmininkas, direktorių tarybos narys;

Peseckas Vytautas, pirmasis Tautinių namų narys, namų atremontavimo komisijos narys, paruošęs namų atremontavimo projektą;

Valiukėnas Mečys, namų biuletenio redaktorius, valdybos narys, direktorių tarybos narys;

Virpša Stasys — valdybos narys ir dviejų kadencijų valdybos pirmininkas, direktorių tarybos narys;

Žvynys Juozas — paruošęs namų remonto apyskaidas, valdybos narys, direktorių tarybos narys.

Taip pat visuose darbuose talkinę buvę direktorių tarybos pirmininkai — Eugenijos Bartkus, a. a. gen. Mikas Rėklaitis, a. a. dr. Juozas Bartkus ir Algis Visockis. Bet tai jau senoji gvardija, jau praeitis.

Ir pagaliau dabartinė val-

dyba: pirmininkė Irena Kriaučeliūnienė, valdybai vadovauja jau antrą terminą, prityrusi namų vadovavime specialistė. Jos valdyba: Matilda Marcinkienė, Eleonora Valiukėnienė, Stasys Briedis ir Oskaras Kremeris. Pirmininkė ir visa valdyba nuosirdžiai rūpinasi šių namų išlaikymu, tobulinimu ir ateitimi. Reikšdami valdybai padėką atsidėkokime jiems savo dar-

beveik pusė vien Vilniaus lietuvių.

Pasiekęs mus liepos 9 d. Vingio parke demonstracijų filmas yra nepaprastas ir jaudinantis. Daug trispalvių vėliavų (jos dar tada buvo draudžiamos) ir viena Lietuvos valstybinė vėliava su balta Vytimi. Pasakytos kalbos, Sibiro kankinių pagerbimas, skandavimai — Lietuva, Lietuva, Lietuva, Lietuvos himnas buvo labai ir labai jaudinantieji momentai.

Bet prasmingiausias momentas tai visų dalyvių Maironio "Lietuva brangi" giesmė, visiems sustojus ir iškeltomis rankomis visiems susijungus į nepertraukiamą grandinę, įtikinamai rodė, kad lietuvių tauta tiek kryžiaus kelių praėjusi, tiek aukų sudėjusi, tiek priespaudas ir paniekimo pakėlusi, šiandien yra gyva ir nepaprastai ryštinga.

Nepakeitė jos nuolatinis indoktrinavimas, nuolatinis melas, rusinimas ir nepaprastai didelis nuskurdinimas.

Ir tai mums brangiausia žinia šiųmetinės tautos šventės proga.

Turbūt nė vienas kartu su mūsų mielu žurnalistu Vytautu Meškausku klausime ar tai stebuklas, ar tik mirażas. Tikrai tai ne mirażas. Bet tai nuostabus, labai pavojingas ir jau neišvengiamas ėjimas.

Tos demonstracijos tai naujo, jauno ir neužtvinkiamo tautos augimo aki-vaizdi apraiška. Ir tai yra ta didžioji jų dovana laisvame pasaulyje gyvenantiems lietuviams, kad po 48 vergijos metų tauta yra taip tikrai lietuviškai mąstanti ir gyva.

O kaip su mumis šių naujų įvykių Lietuvoje nuolatiniam pasireiškimui.

Parafrazuoju a n t Sigitą Gedą Vingio parke ir pasakytais žodžiais ir mums reikia tiesos širdies ir meilės ir gilaus tikėjimu lietuvių tautos prisikėlimu ir laisve.

Žinoma, šiandien palyginus greit besikeičiančiam kovos laikotarpyje, atsiras daug netikrų pranašų ir ten ir čia. Jie mėgins ir ten ir čia įtikinėti pasitenkinti neesminiais pasikeitimais, gąsdindami nuostoliais ir kančiomis.

Taip nuostolių ir kančių grandinė mūsų tautos begalinė — mes nepretenduosime nurodyti kryptį ar veiklos metodus ten, nes tai jų atsakomybė ir jų neišvengiama pareiga.

O taip pat čia priimdami visus tikrus ir netikrus pranašus su meile ir širdimi jiems principiniai pasakysime, kad Lietuva viena ir kad laisvė daleyte-mis yra nedaloma.

(Nukelta į 9 psl.)

Paminėta Tautinių Namų 20 metų sukaktis

Antanas Juodvalkis

Lietuvių Tautinių Namų valdyba, pirmininkaujama Irenos Kriaučeliūnienės, š. m. rugsėjo 17 d. suruošė 20 metų veiklos minėjimą.

Minėjimas pradėtas pamaldomis švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke), skirtomis mirusiems nariams prisiminti. Vardinį mirusiųjų narių sąrašą, siekiantį šimtinę narių, perskaitė Matilda Marcinkienė, šv. mišias atnašavo ir atitinkamą pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Giedojo solistai — Margarita ir Vaclovas Momkai, vargonuojant muzikui Kaziui Skaisgiriui. Pamaldos baigtos Maironio giesme — Lietuva brangi.

Vakare minėjimas buvo tęsiamas savoje pastogėje — Lietuvių Tautinių Namų salėje (6422 So. Kedzie Ave.). Prisirinko pilnutėlė salė narių ir jų bičiulių. Svečius pasveikino valdybos pirm. Irena Kriaučeliūnienė ir pokyliui vesti pakvietė prityrusią renginių vadovę Matildą Marcinkienę.

Programa susidėjo iš kelių trumpų gabalų: paskaitos — pranešimo, meninio žodžio, solistų dainų, vakarienės ir šokių. Visko po truputį, viskas išbalansuota ir reikiama atlikta.

Jonas Jurkūnas yra ne tik vienas iš Tautinių Namų pagrindinių steigėjų, bet ir išstvermingas per visą dvidešimtmetį jų reikalų gynėjas ir rūpintojas. Ne be reikalo prieš keletą metų visuotinis narių susirinkimas suteikė jam direktorių tarybos garbės pirmininko titulą su balsavimo ir kitomis teisėmis. Mat sunegalavus sveikatai, gydytojų patarimu, turėjo mažinti visuomeninius įsipareigojimus. Jo pasitraukimas iš Namų vadovybės, iššaukė mažą krizę ir jis vėl grįžo į aktyvų darbą ir buvo išrinktas direktorių tarybos pirmininku. Sudarius naują valdybą, vadovaujama

iškiliosios visuomenininkės Ir. Kriaučeliūnienės, Tautinių Namų veikla įėjo į normalias vėžes, atsinaujino ir pagyvėjo. (Jono Jurkūno kalba spausdinama atskirai).

Po įspūdingos J. Jurkūno kalbos, aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė, buvusi kultūrinių vakaronių organizatorė ir vadovė, klausytojus nustebino puikiai perdavusi eiliuotą baladę — Eglė žalčių karalienė. Aktorė Zita Visockienė tebėra puikioje

įnašu į lietuvių kultūrinę veiklą. Prisiminė, kad prieš 17 metų šiuos namus pašventino ir palaimino.

Rengėjams priklauso padėka už įvairią ir neperkrautą programą.

Po gausios ir skanios vakarienės, norintieji galėjo pasižvelgti grojant A. Stelmoko orkestrui.

Užsklandai

Iš toliau stebint Lietuvių Tautinių Namų veiklą, iš-

Severina Juškienė ir Osvaldas Kremeris pasitarime Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje banketo rengimo reikalais.

I. Kriaučeliūnienės nuotr.

formoje ir norėtusi dažniau matyti lietuviškų renginių scenoje bei girdėti jos akterišką kūrinių skaitymą.

Akademinę programos dalį užsklendė solistai Margarita ir Vaclovas Momkai duetu padainavę keletą dainų ir sulaukę gausių katučių. Bisui pridėjo daugelio (ir mano) mėgiamą dainą — Oi, berneli, vientury... Tik jie taip įspūdingai ją padainuoja. Solistams akompanavo kompozitorius Darius Lapinskas.

Po programos, kun. Antanas Zakarauskas, prieš metus pasitraukęs į pensiją iš klebono pareigų, bet esąs geros sveikatos ir judrus, sukalbėjo invokaciją ir pasidžiaugė Tautinių Namų

M. Marcinkienė, Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje 20-čio rengimo komiteto pirmininkė.

Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje nariai ir rėmėjai. Iš kairės: D. Burbienė, V. Mažeikienė, V. Mažeika, M. Marcinkienė ir C. Modestavičius.

Irena Kriaučeliūnienė, Lietuvių Tautinių Namų valdybos pirmininkė, atidaro 20-čio minėjimą.

ryškėja poros asmenų vardai ir vardai, daugiau pasikišę tarp kitų daug darbo ir rūpesčio įdėjusių narių. Tie vardai lietuviškai visuomenei gerai žinomi — tai inž. Jonas Jurkūnas ir teisininkas Bronius Kasakaitis. Pirmasis yra žinomas plataus masto visuomenininkas, Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos veikėjas ir

buvęs pirmininkas, VLIKO tarybos narys, dažnas pasikaitininkas ir dosnus lietuviškos veiklos rėmėjas.

Bronius Kasakaitis LT Namų ilgametis administratorius — šeimnininkas ir rėmėjas, išstvermingai ir nepailsdamas, be atlyginimo, 17 metų rūpinosi šia visuomenine pastoge, lyg savo nuosavais namais. Laikui bėgant dažnas pavargdavome viename ar kitame darbe laisvanoriškose pareigose ir traukdavomės į poilsį, į ramesnį gyvenimą. Taip ir Bronius, po daugelio rūpestingo šeimnininkavimo metų Lietuvių Tautiniuose Namuose, pasitraukė į ramesnį gyvenimą.

Abiems LTN rūpestingiems darbininkams priklauso lietuviškos visuomenės, ypač narių padėka, o naujiems šeimnininkams linkime tęsti LT Namų išlaidų ir lietuviškos kultūros rėmimo darbą. Naujieji namų šeimnininkai per pastaruosius porą metų gražiai užsirekomendavo ir parodė sugebėjimą juos tvarkant.

Lietuvių Tautinių Namų dabartinę valdybą sudaro: pirm. Irena Kriaučeliūnienė, vicepirm. Stasys Briedis, sekretorė Eleonora Valiukėnienė, išdininkas Oskaras Kremeris, parengimų vadovė Matilda Marcinkienė.

Zvilgsnis į Lietuvą...

(Atkelta iš 8 psl.)

Taip sakydami ir tikėdami mes turėsime teisę stovėti Vingio parke, ar kartu su badaujančiais katedros aikštėje — nes manau mes būsime verti to stovėjimo su visa tauta jos neišduodami.

Tada mūsų suėjimai tiek šios šventės, tiek kitomis progomis šiuose lietuvių namuose turės kaskart gilesnę prasmę ir reikšmę mums ir galbūt kitiems Chicago lietuviams.

NEPAMIRSKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

FABRICATOR/WELDERS
ELECTRICAL SIGN
MANUFACTURER

Alum. MIG welding, shear and press brake exp. Electrical exp. helpful. Able to read prints. Must have own tools. Benefits. Apply in person 7:30 am to 4 pm

No phone calls.

FAIRMONT SIGN CO.

6771 E. McNICHOLS

DETROIT, MI 48212

Pre-employment physical

w/drug screen administered

(34-40)

DAINAVA IR VĖL DAINUOJA

Lietuvių tautinis ansamblis DAINAVA, po pasisekusių "Lietuviškų vestuvių", ruošia antrą įdomų pastatymą — "Lietuviškas užgavėnės". Tai rašytojos Danutės Bindokienės sukurta dviejų veiksmų muzikinis veikalas, vaizduojantis lietuviško kaimo turtinų užgavėnių meto papročius, Lašininio kovą su Kanapiniu.

Lietuviškų užgavėnių turinys nėra sudėtingas, bet charakteringas ir reikšmingas. Čia veikliai dalyvauja kaukininkai, žydai, velniai, giltinė, ožiai, gervės ir kiti atributai, o jaunimo tarpe vyksta meilės intrigos, pavydas, suokalbiai. Jaunimas šoka ir dainuoja, išdaigininkai krečia pokštus, piršliai perka ir parduoda nuotakas. Kaimo muzikantai trankiai muša bugnus, barškalus ir tauškalus, čirpina smuikus ar tampo armoniką. Visiems linksma ir smagu, senovinės dainos lydi susirinkusius kaimiečius.

Tai bus dar vienas įnašas į lietuviškos kultūros ir papročių išlaikymą išeivijoje. Komunistiniam okupantui sunaikinus lietuvišką kaimą, kuriame buvo dar gyvi papročiai, darbo ir pramoginės dainos, perkeliama į scenas ir bandoma jas išlaikyti. Pora esamų etnografinių ansamblių, bando atgaivinti buvusius gyvus įvairių metų laikų papročius ir neleisti jiems išnykti. Nors Dainava ir nėra etnografinis ansamblis, bet praeityje ir dabar savo pastatymais yra labai artimas jiems, nes savo pastatymais atsiremia į lietuviškus papročius. Turtingi ir reikšmingi senoviniai lietuvių papročiai, neturėtų būti užmiršti, pakeičiant juos į triukšmingą, laukinę roko muziką. Branginkime savus senovinius papročius ir perduokime jaunajai kartai.

Dainavos ansamblio valdyba rugsėjo 7 d. Seklyčio-

je sušaukė meninius vadovus ir spaudos bei radijo bendradarbius ir painformavo apie Dainavos statomą rašytojos Danutės Bindokienės sukurta veikalą — Lietuviškas užgavėnės. Šiame pobūvyje, globojamame dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų, dalyvavo arti puskapio žmonių. Pobūviui vadovavo pirm. Mėta Gabalienė, kuri supažindino su valdyba, meniniais vadovais, spaudos ir radijo atstovais. Autorė D. Bindokienė papasakojo veikalo turinį ir charakteringus įvykius. Globėjų vardu dr. Leonas Kriaučeliūnas prisiminė į amžinybę iškeliauisius ansamblio steigėjus — Vytautą Radį, Joną Paštuką ir Albertą Stoškų ir minutės susikaupimu pagerbė jų atminimą. Džiaugėsi Dainavos grįžimu į lietuviškų papročių atgaivinimą, linkėjo visiems sėkmės ir ištvėrmės, o išlaidoms sumažinti įteikė 1000 dol. (taip pats jis dengė ir to vakaro vakarienių išlaidas).

Lietuviškų užgavėnių spektaklis įvyks spalio 30 d. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje, Chicagoje. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje.

Į Užgavėnių pastatymą įsijungė šie meniniai vadovai: Skriptas: rašyt, Danutė Brazytė-Bindokienė, muzikos vadovai: Rasa Šoliūnaitė-Poskočimienė ir Darius Polikaitis, režisierė: Zita Visockienė, dekoracijos: dail. Jurgis Daugvila, rūbų projektai: dail. Ada Sutkuvienė, apšvietimas: Česlovas Rukuiža.

Dalyvauja: Chicagoje Lietuvių tautinių šokių ansamblis "GRANDIS", vadovaujamas Irenos Smieliauskienės.

Dainavos ansamblio valdybą sudaro: pirmininkė Mėta Gabalienė, vicepirmininkė Danguolė Ilginytė, išd. Juozas Vieraitis, išd. Nijolė Rūbienė,

Dainavos ansamblio valdyba. Sėdi iš kairės: J. Vieraitis, Č. Geležiūnas. Stovi: S. Daulienė, N. Rūbienė, pirm. M. Gabalienė, D. Ilginytė ir R. Likanderytė. A. Plenio nuotr.

parengimų vadovė Salomėja Daulienė, korespondentė Rita Likanderytė ir narys Česlovas Geležiūnas.

A. Juodvalkis

"ATEITIES" AKADEMINIS SAVAITGALIS

Chicagoje rugsėjo 30 d. — spalio 2 d. bus labai užimtas savaitgalis. "Ateities" akademinis savaitgalis jau tapęs rudens tradicija, šiemet turės konkuruoti ir su kitais įvykiais.

Rugsėjo 30 d. Jaunimo centro kavinėje — jaunųjų kūrėjų vakaras. Pradžią 7:30 v. v. Vakara praves Danutė Brazytė-Bindokienė, o savo kūrybą skaitys Vainis Aleksa, Audra Kubiliūtė, Rita Markelytė-Daugienė, ir Daiva Markelytė-Repečkienė.

Šeštadienį, spalio 1 d. Jaunimo centro galerijoje vyks akademinė programa. Dabartinius įvykius Lietuvoje aptars Lietuvių Informacijos centro Washingtono darbuotojas Viktoras Nakas. Tai bus 11 v. r. Po pietų, 1 val. adv. Daina Kojelytė diskutuos išeivijos jaunosios ir vidurinėsios kartos vaidmenį šiame Lietuvos istorijos laikotarpy-

je. Maždaug 3 val. p. p. VLIKo valdybos narys Pilypas Narutis aptars mūsų veiksmų rolę šiaurės Atlanto. Šeštadienio vakarą Jaunimo centro didžiojoje salėje vyks tradicinis "Ateities" žurnalo vakaras — premijų įteikimas, pramoginis vaidinimas, vakarienių ir šokiai.

Sekmadienį "Ateities" akademinis savaitgalis persikels į Ateitinių namus. Dalyviai galės dalyvauti šv. Mišiose su Lemonto ar Chicagos lietuviais, prieš atvykstant į jaunųjų menininkų parodą 12 val. Parodą atidarys organizatorė Birutė Šontaitė. Savo darbus išstitys Rūta Končiūtė-Salickienė, Viktorė Venclovaitė, Taurus Bublys ir Vytas Čuplinskas, 1 val. p. p. dr. Vytautas Bieliauskas pristatys Pasaulio Lietuvių Bendruomenės perspektyvą, atsižvelgiant į įvykius Lietuvoje. Už valandos doc. Vytautas Skuodis dalyvius supažindins su Lietuvos Laisvės Lyga ir su jos atstovų rolę išeivijoje. "Ateities" akademinis savaitgalis užsibaigs su 3 val. p. p. pr. a. sidedančia Aleksandro Štromo paskaita. A. Štromas nuo pasitraukimo iš Lietuvos dažnai aprašo, informuoja ir aptaria Lietuvos politiką ir pan.

Lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti "Ateities" akademiniam savaitgalyje bent dalinai ar išties. Savaitgalio metu bus galima diskutuoti, aptarti ir sužinoti apit įvykius Lietuvoje pastaruoju laiku.

"Ateities" akademinio savaitgalio rengimo komitetas

MES JAU SAVININKAI PASAULIO LIETUVIŲ CENTRO

Rugsėjo 1 dieną, Chicagoje, buvo pasirašyti visi pirkimo dokumentai ir Lietuvių misijos centro korporacija tapo buvusio DeAndreis seminarijos pastato savininkais.

Tą dieną buvo Pasaulio lietuvių centro tarybos narių dalis susitikę su Lito pareigūnais. Iš tarybos narių dalyvavo: pirm. V. Šoliūnas, R. Burba, V. Januškis, R. Sušinskienė ir adv. R. Domanskis. Litą atstovavo: prez. V. Vebeliūnas, jų advokatas V. Duoba, dabartinis pastato adm. B. Nainys ir H. Knecht. Kartu dalyvavo Kasos viršininkas G. Žemaitaitis. Visi dokumentai buvo paruošti R. Domanskio, kuris yra Pasaulio lietuvių centro valdybos pirmininkas.

Pirkimo sąlygos tokios pat kaip jau buvo skelbta ir kalbėta. Pastato ir žemės kaina \$1,000,000. Mes įmokėjom \$50,000, tai mūsų paskola yra \$950,000. Paskolos sąlygos mums palankios, mokėsime 9%. Tie įmokėti pinigai buvo įdėti į saugią (escrow) sąskaitą Kasoje ir buvęs savininkas Litas neturi teisių jų gauti iki kol jų visos originalios skolos kunigams, kai Litas pirko pastatą ir visus 220 akrų žemės, nebus išmokėtos. Taipgi, visi korporacijos skolos mėnesiniai mokesčiai eis į tą specialią (escrow) sąskaitą.

Buvo susitarta, kad jeigu Lietuvių misijos centro korporacija išmokės pilnai skolą iki šių metų gruodžio 31 d. pastato pirkimo kaina bus nužeminta iki \$800,000. Tai, mes dabar visi turime spausti pažįstamus, kad dabar laikas tapti nariais paaudodami \$1,000 ar bent \$200. Negalim praleisti šios ypatingos progos.

Jau dabar galima nuomoti 1 ar 2 kambarių butus nuolatiniam gyvenimui centre. Netrukus bus galima ir nuomoti sales centre, baliams, vakaronėms ir t.t.

Visuotinis narių susirinkimas bus sekmadienį, spalio 23 d. 12 v. p. p. tuoj po šv. Mišių, centre. Prašome, kad visi nariai dalyvautų, bus pranešimai visų komisijų darbų, ateities planų ir naujos tarybos rinkimai.

(rs)

Dainavos ansamblio spaudos konferencijos dalyviai.

A. Plenio nuotr.

PRAEITIES NESUTARIMŲ IR SKUNDŲ ATGARSIAI

Juozas B. Laučka

Gal "Dirvos" redakcija ir skaitytojai per daug nerūstaus, kad vėlokai atsiliepiu į dr. Algirdo Budreckio paskaitą ALT S-gos š. m. suvažiavime Floridoje apie lietuvių tautininkų veiklą atgauti Lietuvai nepriklausomybę. Kažkaip "Dirvos" birželio 23-čios laida įstriogo laikraščių krūvoje ir tik neseniai perskaičiau joje pradžią įdomios dr. Budreckio paskaitos, kuri atspausdinta keliose "Dirvos" laidose. Mano nuomone, toje paskaitoje įsispraudė bent vienas netikslumas, dėl kurio norėčiau pasisakyti.

Paskaitoje teigiama, kad 1941 metų birželio mėnesį įsteigti Lietuvai vaduoti sąjunga ir Lietuvių tautinis fondas susilaukė skundo federalinėje valdžioje, nes "sėkmingas tautininkų darbas ir augęs prezidento A. Smetonos populiarumas nepatiko Amerikos Lietuvių Taryboje dalyvaujančioms grupėms". Taigi persi išvada: tokį skundą padarė Alto grupė — katalikai, sandariečiai ir socialistai.

Nežinau, koku šaltiniu remiantis daromas toks drasus teigimas. Tais metais buvau Alto valdyboje, bet negirdėjau nė vieno žodžio, kad vykdomasis komitetas ar valdyba būtų skundę kitas patriotines lietuvių organizacijas valdžios įstai-goms Washington. Gyvendamas Brooklyne, N. Y., aišku, negalėjau dalyvauti visuose Alto valdybos — o juo labiau vykdomojo komiteto — posėdžiuose Chicagoje, bet visą laiką palaikiau labai artimą ryšį su pirmininku Leonardu Šimučiu. Tvirtinu, kad šimutis niekada neminėjo tokių Tarybos veiksmų, kaip skundas valdžiai. Toks veiksmas visiškai svetimas ir nepriimtinas šimučio, garbingo, teisingo ir tiesaus asmens būdai.

Neseniai peržiūrėjau man prieinamą L. Šimučio dienoraštį, kuriame pažymėti ir visi Alto 1941-43 metų posėdžiai, pasitarimai. Liudiju, kad ten nėra jokios užuominos apie jokio skundo siuntimą ar net tokios "žygio" galimybės svarsty-

mą. L. Katalikų Federacija, kurios valdyboje buvau nuo 1937 iki 1952 metų, niekada net negalvojo, ar vertėtų skusti valdžiai kitą organizaciją, su kurios veiklos metodais ji ne visada sutiko.

Suprantama, negaliu kalbėti už kitas grupes. Tačiau iš dažnų pasikalbėjimų su jų veikėjais niekada nesusidariau įspūdžio, kad viena ar kita būtų su tokiu skundu kreipusi į valdžią. Negalima tvirtinti, kad tokio skundo visiškai nebuvo, jei tautininkų vadovams reikėję atitinkamai aiškintis. Galėjo tai padaryti atskiri asmenys ar organizacijos, priešiškos Lietuvos nepriklausomybei.

Man yra žinomas vienas "skundų" atvejis, apie kurį gana plačiai pasisako savo atsiminimų knygoje ilgametis Balfo pirmininkas prel. J. B. Končius. Karo metais visas pagrindines Europai šelpti organizacijas jungė Tautinis karo fondas (National War Fund), į kurį buvo priimtas ir mūsų Balfas. 1941 metų rugpjūčio mėnesį Russian Relief Fund vadovybė, pasiremdama lietuvių komunistų sudaryto Lietuvai pagalbos teikimo komiteto informacija, pareiškė Tautiniam karo fondui protestą prieš Balfo priėmimą ir prieš lėšų jam skyrimą. Apie tai Balfui pranešė to fondo vadovybė, reikėjo į skundą ir protestą atsakyti. Tai padaryta labai veiksmingai. Be to, komunistų laikraščiai "Laisvė" ir "Vilnis" ragino savo skaitytojus "klerikalų ir menševikų sauvalei pastoti kelią", siunčiant skundus Prezidento karo šalpos kontrolės tarybai Washington ir Tautiniam karo fondui New Yorke.

Grįžtu prie lygiagretumo veiklos, kurią paminėjo paskaitos autorius. Dabar turbūt visiems sunku ar net neįmanoma suprasti, kodėl pradžioje vieningai veikusioje Amerikos lietuvių taryboje taip greit įvyko skilimas ir po to tęsėsi kelerius metus lygiagretus Lietuvai vaduoti sąjungos ir Tarybos darbas. Bet visa tai jau istorijoje, o tos

veiklos dalyvių tik keletas beliko "šiapus".

Dr. Budreckis rašo ir apie Amerikos lietuvių misijos delegacijos veiklą 1945 metų gegužės mėnesį San Franciscce Jungtinių Tautų organizacijos steigimo dienomis. Tuo pat metu ten veikė ir Amerikos lietuvių tarybos delegacija, kurią sudarė adv. V. Laukaitis, V. Kvetkus, pulk. K. Grinius ir Marijona Kižytė. Aišku, neišvengta lygiagretaus darbo. Be abejonės, jei San Franciscce būtų dirbusi viena, bendra Amerikos lietuvių delegacija, būtų buvę veiksmingiau ir taupiau. Bet — buvo taip, kaip buvo... Liūdniausia, kad "anos kartos" veikėjų klaidų ir šiandien neišvengiama. Bent keliose srityse t e b e sireiškia lygiagretus veikimas.

"SOLLICITUDO REI SOCIALIS" SEMINARAS

Šventojo Sosto nuolatinis atstovas-stebėtojas prie Jungtinių Tautų arkivyskupas Renato R. Martino rugsėjo 13 d. surengė seminarą Popiežiaus Jono Povilo II Enciklikai "Sollicitudo Rei Socialis" apsvarstyti, į kurį sukvieta įvairių valstybių ambasadorius prie Jungtinių Tautų, konsulus ir New Yorko katalikų bei kitų religijų vadovus.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo iš Vatikano atvykęs kardinolas Roger Etchegary, Pontifikalinės teisingumo ir taikos komisijos pirmininkas. Jis savo žodyje priminė, kad Enciklika tai ypatingai aukšto lygio kreipimasis į visu Bažnyčios vaiku ir, praplėsta prasme, į visu geros valios žmonių sąžinę. Ypatingai esą reikšminga, kad Bažnyčios socialiniu teisingumu susirūpinimas yra svarstomas Jungtinių Tautų buveinėje.

Pirmoje eilėje Enciklika kreipiasi į tuos, kurie yra "duoti galimai daugiau dėmesio vis augančiam skurdui", iš kurio reikia gelbėti n u s kriaustuosius pertvarkant tarptautinę prekybą, šalinant protekcionizmą, reformuojant pasaulio monetarinę ir finansinę sistemą ir kreipiant ypatingą dėmesį į tarptautinių organizacijų sarangos pertvarkymą.

Enciklikoje iškelti klausimai liečia įvairių religijų ir santvarkų valstybes, to-

dėl suprantama, kad apvaliojo stalo diskusijose dalyvavo ambasadoriai tokių šalių kaip Indijos, Ganos, Vakarų Vokietijos, Lenkijos, Tunisijos ir J. A. Vals-tijų.

Indijos ambasadorius pastebėjo, kad jis nors ir nesąs krikščionis, bet tiki į aukščiausią visatos tvarkytoją.

Įdomu buvo stebėti Lenkijos ambasadorių Nowaryta, kuris savo kalboje išreiškė lyg ir nusistebėjimą, kodėl jis, atstovaujantis marksinės santvarkos valstybei, buvo į seminarą pakviestas. "Tur būt dėl to, kad mano atstovaujamos valstybės dauguma yra katalikiška". Anot jo, Lenkijos iš skurdo išsivadavimą sunkina labai didelė skolų našta. Tarptautinių ekonominių santykių reforma galėtų padėti pagerinti.

Į seminarą buvo pakviestas ir jame dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

PRODUCTION WORKERS FOR LOCAL COMMERCIAL BAKERY.
Need 40 people:
● Production Workers
● Sanitation Workers
● Full Time Mechanics
Apply at:
MICHELLE'S FAMILY BAKERY
7th and Lindley Avenue
Philadelphia, Penna. 19120
(215) 455-2090
Att: Ms. Jackie Kweeder (37-39)

DESIGNERS

CAD OPERATORS

Prime Lundy PDGS

QUALITY CONTROL INSPECTOR

— Sheet Metal
— Fixtures

3D Body Surfacing N/C
Cutter Path
Generation

Taurus 3 Axis
N/C Machine
Operators

Experience Only
Full Benefit Package

TROY DESIGN & MFG. CO.

12675 Berwyn
Redford, MI 48239
537-3880 or 537-4055

ASSEMBLY LINE
Small parts, Days, apply in person
STERLING MFG. CO.
1845 E. 30th Street
Cleveland, Ohio 44114
2nd Floor — No Phone Calls
accepted. (34-38)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ.
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVEJIMĄ,
KREIPKITES Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvar-kome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsi-kimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

CNC MACHINIST

Must be able to set up and operate state-of-the-art CNC vertical and horizontal mills and lathes. This individual must be able to read blueprints, use surface plate and other measuring equipment. Person must be able to set up and operate CNC equipment. Starting pay \$11.18 per hour plus an additional \$1.10 over the first year. Excellent benefits. Only qualified persons should apply in person at the address below, between the hours of 8 a.m. and 4:30 p.m. No phone calls, please.

AAR BROOKS & PERKINS

12633 Inkster Road
Livonia, MI 48150

Equal Opportunity Employer M/F/H

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

Mažmožiai

Gyvenimo kasdienybėje yra išskirtinai didelių, nekasdienišku reiškinių, vieniems palaimą nešančių, kitiems net kenkiančių.

Yra ir mažmožių. Jie lyg ir dingsta kasdienybėje, nebūdami nei reikšmingi, nei kenksmingi. Bet ar taip yra iš tikrųjų? Pažvelkim į keletą pavyzdžių.

★
"Stikliukėlis mažutis — gardus midutis". Juk taip! Deja, mūsų chorai tą linksimą dainelę dainuodavo (gal ir dabar tebedainuoja) kitaip. Būtent: "Stikliukėlis mažutis — midutis gardus".

Skirtumas, rodos, mažutis, kaip ir pats stikliukėlis. Tik rimas nebe savo vietoje. Tik žodis "gardus" klaidingai kirčiuojamas. Bet jautriai ausiai to užtenka.

Gal visa tai dėl muzikinio ritmo? Anaipso! Muzikinis ritmas, taip dainuojant, nebesutampa su poetiniu ritmu. Kad jie sutaptų, būtina grįžti į minėtą neiškreiptą originalą: "Stikliukėlis mažutis — gardus midutis".

★
Tas mažmožis, lyg tyčia, šia proga man primena dar ir kitą dainą, kurioje randu mažesnę mažmožį. "Oi, eisim, eisim, mes čia nebūsime... Čia juoda duona, ir tos neduoda". Ar ne geriau būtų (gal kadaise taip ir buvo). "Čia duona juoda, ir tos neduoda" (truputį sukeičiant žodžius)?

★
Šnektelėjus apie dainas, pravartu šnektelėti ir apie giesmes. Čia pirmiausia paminėtina labai populiarus giesmė nepriklausomoje Lietuvoje ir dabar tebegiedama visame lietuviškajame pasaulyje. Tai "Marija, Marija".

Žodžių autorius poetas Maironis pateikė tokias pirmąsias eilutes: "Marija, Marija, skaisčiausia lelija, tu švieti aukštai ant dangaus". Tai taip turėtų būti ir giedama. Kodėl gi dažniausiai girdima ne "ant dangaus", bet "danguje"? Juk paskutinė to posmo eilutė "Išgelbėk nuo priešo baisaus" rimuojama su eilute "Tu švieti aukštai ant dangaus".

Žodis "danguje" šiai giesmei visai netinka. Juo panaikinamas rimas. Gal kam tai atrodo logišką (teikiant pirmenybę kalbai, o ne rimui), bet iš tiesų ta logika menka. Tai, sakyčiau, nesąmoningas nusikaltimas prieš autorių, šiuo aveju prieš visų pripažįstamą didįjį tautos dainių, kuriam rimai buvo neabejotinai svarbūs.

★
Antra vertus, dainose bei giesmėse yra atvejų, kada maži tekstų pakeitimai nie-

ko nesugadina ir yra leistini.

Pavyzdžiu galim imti kun. J. Tilvyčio-Žalvarnio rašyto ateitininkų himno pabaigą: "Stokime drąsiai į kovą garbingą! Dirbkim, krutėkime dėl Lietuvos!" Kadaise taip ir buvo giedama. Bet dabar paskutinė eilutė giedam kiek kitaip. Būtent: "Dirbkim, kovokime dėl Lietuvos!" Atrodo, kad žodis "kovokime" čia tinkamesnis už žodį "krutėkime". Tokiam pakeitimui, galima tikėti, nebūtų buvęs priešingas ir pats autorius.

★
Kitu pavyzdžiu galėtų būti "Spaudos baliaus valsas". Į tą valsą yra įterptas ir toks patarimas: "Karštai mylėk, bet moterims tu netikėk". Taip ir dainuojama. Bet štai Ritos Čyvaitės-Kliorienės vadovaujamos dainininkės (iš Clevelando) padarė staigmeną. Jos uždainavo: "Karštai mylėk, bet vyrams tu netikėk". Klausai, nusišypsai ir sutinki, kad gali būti ir taip. Jei moteris dainuoja, tai ir dainai valia būti moteriškai.

Dėl tos eelmiškos staigmenos, tikiu, nėra užsirusi nei pati to valso žodžių autorius Bronys Raila, skaitančiajai visuomenei pažįstamas kaip šaunus rašytojas.

Vabalninkietis

LPN's
ALL SHIFTS
\$500.00 SIGN ON BONUS
1 Week Paid Vacation
This Summer!!
Geriatric mix of long and short term patients, with approx 45 patients per unit. Suburban family-like atmosphere. Very competitive salaries.
CALL OR SEND RESUME TO
LORRAINE CALLAHAN
201-736-2000
GROTTA
REHAB CENTER
20 SUMMIT STREET
WEST ORANGE, N. J. 07052
Equal Opportunity Employer M/F
(36-37)

RN's/LPN's
TREATMENT NURSE
Part time 6 p.m. to 10 p.m. Friday, Saturday, Sunday and
PRN.
Excellent salary, and pleasant Working conditions.
CALL OR SEND RESUME TO
LORRAINE CALLAHAN
201-736-2000
GROTTA
REHAB CENTER
20 SUMMIT STREET
WEST ORANGE, N. J. 07052
Equal Opportunity Employer M/F
(36-37)

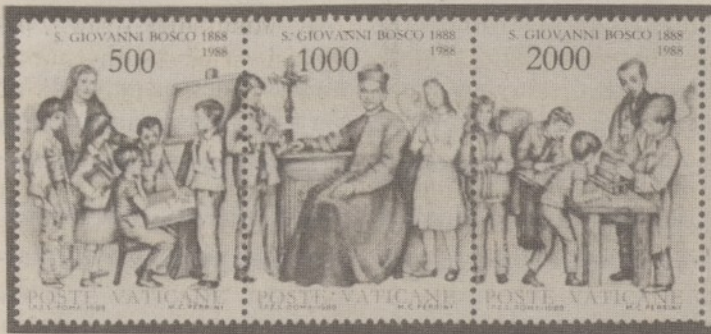
NATIONWIDE INSURANCE
Nationwide is on your side
APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

★
• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

FILATELIJA

Nr.8

Antanas Bernotas

VATIKANAS išleido trijų pašto ženklų seriją paminėti 100 metų sukakčiai nuo šv. Don Bosco mirties. Pašto ženklai 500, 1000 ir 2000 lirų vertės išleisti triptiku, tai yra sukibę kartu, tik perskirti perforacijos. Piešiniuose parodyta šventojo Don Bosco veikla.

Šventasis Giovanni Bosco (1815-1888), žymusis jaunimo auklėtojas ir globėjas, gimė ir mokėsi Torine, Italijoje. 1841 m. buvo išventintas kunigu. Čia ir pradėjo savo pastoracinę veiklą, surinkdamas, globdamas ir mokydamas apleistus berniukus. Kongregacija savo patronu pasirinko šv. Pranciškų Salezietį, nuo ko ir patys pradėti vadintis saleziečiais. Saleziečiai greit pasklido ne tik pačioje Italijoje, bet ir kitose pasaulio vietose. Pats Don Bosco 1929 m. buvo paskelbtas palaimintuoju, o 1934 m. šventuoju.

Ir lietuviams saleziečiai labai gerai žinomi. Patys pirmieji lietuviai pas saleziečius į Italiją nuvyko jau 1901 m. Daug daugiau jų išvyko po 1921 m., kur mokėsi įvairiose Estės amatų mokyklose. 1927 m. Torine buvo pradėtos leisti lietuviškos Saleziečių žinios, kurios dideliais kiekiais paplito Lietuvoje. Anais laikais keliolika lietuvių saleziečių, baigę mokslus, išvyko į tolimus misijų kraštus — Indiją, Kiniją, Japoniją, Pietų Amerikos kraštus. 1934 m. pirmieji lietuviai saleziečiai parvyko namo ir įsikūrė Vytėnuose, o vėliau ir kitose vietose. Po karo lietuviai saleziečiai vėl gausiai susirinko Italijoje, kur Fracati vietovėje netoli Romos turi savo gimnaziją, kalnuose vasarnamį, kur nuo 1950 m. leidžiamas žurnaliukas Saleziečių Balsas, kalendoriai ir kiti leidiniai.

JAV, tarp kitko, išleido ir šiuos naujus pašto ženklus: 1. Rugsėjo 21 d. išleistas 25 centų pašto ženklas XXIV olimpinėms žaidynėms paminėti. Pašto

ženklų piešinyje parodytas gimnastas, atliekantis ypatingai sunkų numerį su žiedais.

Šių metų olimpinės vasaros žaidynės, jau XXIV-tos iš eilės, vyksta Pietų Korėjos sostinėje Seule nuo rugsėjo 17 iki spalio 2 d. ir sutrauks tūkstančius sportininkų iš visų pasaulio kraštų. Olimpinės žaidynės būna kas keturi metai ir vis kitoje pasaulio vietoje.

2. Rugsėjo 25 d. išleisti penki 25 centų pašto ženklai su senų modelių automobiliais. Ženklai išleisti knygutėse iš keturių lapelių ir knygutė kainuoja 5 doleriai.

Pašto ženkluose parodyti šie seno tipo automobiliai (pradedant nuo viršaus): 1. 1928 m. — Locomobile (čia ji dedame), 2. 1929 m. — Pierce Arrow, 3. 1931 m. — Cord, 4. 1932 m. — Packard ir 5. 1935 m. — Duesenberg. Pašto ženklai spalvoti ir perforuoti tik iš dviejų pusių.

ŽMOGAUS TEISIŲ PAŽEIDIMAI

1971 metų pabaigoje inž. Br. Nainys JAV LB Krašto valdybai pasiūlė pradėti leisti anglų kalba metraštinių leidinių, kuris dokumentuotų sovietų žmogaus teisių pažeidimus okupuotoje Lietuvoje. Krašto valdyba pasiūlymui pritarė. Politinių mokslų profesorius dr. Tomas Remeikis buvo paskiriamas veikalą suredaguoti, o mintį išskėlęs B. Nainys rūpintis technikiniais veikalų išleidimo reikalais. 1972 metų Vasario 16-sios proga buvo išleistas kuklus 64 puslapių leidinys "Violations of Human Rights in Lithuania — a Report for 1971".

Savo įsipareigojimą dokumentuoti žmogaus teisių pažeidimus JAV LB Krašto valdyba tebetęsia iki šių dienų. Su gausėjančia pagrindžio teikiama informa-

cija, gausėjo ir puslapių skaičius leidiniuose. Šiomis dienomis išspausdintas jau dvyliktas metraštinis leidinys. 1983-1986 metų žmogaus teisių pažeidimus dokumentuojantį veikalą redagavo Kanadoje gyvenanti jaunosios kartos istorikė dr. Rasa Mažeikaitė.

Veikalo medžiaga sugrupuota į atskirus skyrius: tautinė ir politinės teisės, žodžio laisvė ir informacija, kultūrinė teisė, tikėjimo teisė, paneigimas teisės nepritarti, politinių kalinių laišakai, atsiminimai ir biografijos, Lietuva ir Chernoobylio nelaimė, tarptautinių institucijų parama ginant žmogaus teises Lietuvoje, ir t.t. Turiniu veikalas įdomus ne tik mokslininkui ar politikui, bet ir kiekvienam žmogaus teisių pažeidimais besirūpinančiam asmeniui.

Veikalas išleistas 1,700 egzempliorių tiražu. Iš šio skaičiaus 1,150 egzempliorių leidėju nurodo JAV LB Krašto valdybą. Likę tiražo egzemplioriai išleisti su D. Britanijos Lietuvių Sąjungos ir Australijos bei Kanados LB kraštų valdybų etiketėmis. Veikalą planuojant paskleisti keturiuose pagrindiniuose angliškai kalbančiuose kraštuose, skirtingos etiketės naudojamos išgavimui didesnio dėmesio iš gyvenamo krašto politinių institucijų. Per eilę metų įsitikinta, kad Anglijos parlamento narys kur kas didesnę dėmesį skirs leidiniui išleistam D. Britanijos Lietuvių Sąjungos, o ne, pavyzdžiui, JAV Lietuvių Bendruomenės.

Veikalo paruošimą įgaliavo Lietuvių Fondo suteikta parama. Veikalas išleidimą finansavo Vasario 16-sios proga per LB visuomenės skirtos aukos. Dr. R. Mažeikaitė ruošdama veikalą talcos sulaukė iš LIC darbuotojos Gintė Damušytės, JAV LB pareigūno Alg. Gečio, Gailės Stone, prof. Vyt. Skudžio, ir Kanadoje jaunųjų veikėjų suorganizuoto "Infotinklo".

Tik mažas procentas leidinio yra skiriamas platiniui. Leidiniu nemokamai aprūpinama JAV Helsinkio komisija, JAV Kongresas, didžiųjų universitetų bibliotekos, žmogaus teisių institucijos, kai kurie svetimtaučiai žurnalistai. JAV LB Krašto valdyba 300 egzempliorių minimo veikalą padovanojo Lietuvos Diplomatinei tarnybai, 50 egz. Lietuvių Informacijos Centro įstaigoms, ir t.t.

Agč. (LB Inf.)

HEAT TREATER
Class A-1
Major aerospace manufacturing company seeking experienced Heat Treater. Must have knowledge of all military and aircraft specifications. Nitriding, salt baths and endothermic generators and operation. Minimum 10 years experience to include supervisory skills. Relocation benefits. Send resume to:
THE TALLY CORP.
Division of Teleflex Inc.
3303 Old Conejo Rd.
Newbury Park, Ca. 91320

A. A.

STEPONUI LUNGIUI

mirus, liūdinčiai šeimai bei artimiesiems, nuoširdžią užuojautą reiškia.

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos
St. Petersburgo Skyrius

Būdamas Lietuvoje sužinojau, kad Clevelande mirė mano geras draugas

A. A.

GYTIS MOTIEJŪNAS,
kurio laukiau per šias Kalėdas Australijoje.

Nors pavėluotai reiškiu gilią užuojautą jo žmonai NIJOLEI, dukterims RŪTAI, DAINAI ir GAILEI, sūnui GYČIUI, broliams MINDAUGUI, VAIDEVUČIUI ir ALGIUI bei visiems artimiesiems.

Australija

Antanas Laukaitis

A. A.

VINCUI BARTUŠKAI

mirus, žmoną, sesę ALDONĄ, dukteris, sesę DANGUOLĘ ir NIJOLĘ, jų šeimas ir visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Skautininkų Draugovė
Clevelande

A. A.

VINCUI BARTUŠKAI

mirus, jo žmoną sesę ALDONĄ, dukteris, sesę DANGUOLĘ ir NIJOLĘ su šeimomis giliausiai užjaučia ir kartu liūdi.

Neringos Tunto Sesės

LINUI STAŠKŪNUI

į amžinybę iškeliavus, nuoširdžiausiai užjaučiame žmoną POLE, dukterį, sūnus ir jų šeimas.

Irena ir Česlovas
š a t k a i

DETROIT**RAMUTĖ
MISIŪNAITĖ-BROWN
PASKIRTA MOKYKLOS
VEDĖJA**

R. Misiūnaitė-Brown, išgyjusi prieš 18 metų mokytojos profesiją, mokytojavo Capac, Mich. miestelio pradžios mokykloje. Mokytojadama išgyjo pradinio mokslo magistrės laipsnį. Šiais mokslo metais tapo paskirta Capac, Mich. miestelio, kuris yra netoli Implay city, St. Clair apskrityje, mokyklos (Middleschool) vedėja. Šiuo Ramutės atsiėktu laimėjimu džiaugiasi ir didžiuojasi jos tėveliai Albertas ir Elena Misiūnai ir sesutės Valentina ir Rūta.

**APDOVANOTA RŪTA
MISIŪNAITĖ**

Rūta Misiūnaitė, turinti sveikatos institucijų administracijos bakalaurės laipsnį, ir šiuo metu dirbanti Michigan Universiteto An Arborn ligoninėje, tapo išrinkta "Iškiliają rugpiūčio mėnesio" tarnautoja.

Ta proga ligoninės administracijos specialai suruoštuose priešpiečiuose, kuriuose dalyvavo aukšti ligoninės administracijos pareigūnai bei bendradarbiai, jos tėveliai ir sesutė. Rūta Misiūnaitė buvo savo viršininkų ir bendradarbių pasveikinta ir jai įteikta piniginė dovaną ir graži atžymėjimo plaketė.

**BALFO 76-TO SKYRIAUS
VAJUS**

Visais laikais lietuvis neatstumdavo pagalbos prašančio rankos. Pavalgydavo alkaną ir aprenkdavo šalantį. Jautriai vykdė gailingą darbą. Balfio 76-tas skyrius spalio mėnesį vykdė aukų rinkimo vaju ir kreipiasi į organizacijas ir pavienius asmenis remti jų darbą ir skirti auką šalpai.

Aukas priims skyriaus valdybos nariai ir jų talkininkai sekmadieniais spalio mėn. prie lietuviškų parapijų bažnyčių. Palengvinkite vajaus darbą ir atiduokite savo auką nelaukdami aukų rinkėjo apsilankymo Jūsų namuose arba jo paskambinimo telefonu.

Auką galite siųsti ir paš-

tu. Čekį rašykite "United Lithuanian Riefief Rund" ir jį siųskite 76-to skyriaus išdininkui Vladui Staškui, 100 37 Hozelton, Redford, Mich. 48239.

**MIRĖ ONA
RIBINSKIENĖ**

Rugsėjo 2 d. iš mūsų tarpo atsiskyrė ir į amžiną poilsį nukeliavo švento Antano parapijos narė ir parapijos choro choristė Ona Ribinskienė sulaukusi subrendusio amžiaus.

Rugsėjo 6 d. po atlaikytų Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčioje pamaldų buvo nulydėta ir palaidota švento Kapo kapinėse.

Nuliūdime liko liūdinčiai vyras Jurgis Ribinskas ir kiti giminės ok. Lietuvoje ir Amerikoje.

A. Grinius

**JOURNEYMAN
DIEMAKERS**

With job shop experience only. Must have experience with Progressive Draw and Single Point Tooling. Excellent wage and benefit package.

Please call or write for interview
**BETTCHER MANUFACTURING
CORP.**

16000 Commerce Park Drive
Brook Park, Ohio 44142
216-267-0850

Equal Opportunity Employer
32-38)

MAINTENANCE

If you are looking for a position with a prosperous and expanding steel service center then look no further. O'Neal Steel Inc. is presently in need of an experienced maintenance person. A broad background in all maintenance related areas is important. Electrical and mechanical background on sideloaders and overhead cranes will be helpful. Excellent salary, working conditions and benefit package. If you are an interested and qualified candidate, please send resume or apply in person to:

O'Neal Steel Inc.
1050 Progress Ave.
Toledo, OH 43612
An EOE

\$60.00 PER HUNDRED re-mailing letters from home! Details, send self-addressed, stamped envelope. Associates, Box 309-T, Colonia, NJ 07067.
(32-37)

**CLEVELANDO
PARENGIMAI**

• SPALIO 2 D. "Svajonių aidai" iš Australijos koncertas Lietuvių Namuose. Rengia Lietuvių Jaunimo S-gos Clevelando skyrius.

• SPALIO 8-9 D. Tradicinės Lietuvių Dienos. Visos organizacijos prašomos tuo laiku nerengti jokių parengimų. LB Clevelando apyl. valdyba.

• SPALIO 8 D. Pabaltiečių vakaras. Rengia ALT, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• SPALIO 15 D. Neringos tunto skaučių tradicinis balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 23 D. 12 v. p. p. Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas ir premijos teikimas.

• SPALIO 23 D. 4 val. p. p. solisčių Aldonos Stempuzienės ir Jennefer Cochran-Luisa koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• LAPKRIČIO 5 D. Lietuvių Namų metinis balius.

• LAPKRIČIO 12 D. Dainavai paremti vakaras Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• LAPKRIČIO 19 D. L.Ķ. V.S. Ramovė — kariuomenės minėjimas.

• GRUODŽIO 3-4 D. D. Lietuvių Fondo renginiai.

• GRUODŽIO 10 D. Clevelando Lietuvių Žaibo klubo sportininkų išleistuvių į Australiją vakaras.

• 1989 M. BIRŽELIO 30 — LIEPOS 2 D. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimas Clevelande.

• Tautybių festivalis Luzerne County, Pa. įvyks spalio 20-23 d. 109th F. A. Armory, Kingston, Pa. Dalyvauja 26 tautybės su šokiais, dainomis ir tautiniais valgiais.

**JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga**

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS Realtors

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

Čiurlionio ansamblio kanklininkų sektetas, vadovaujamas Onos Mikulskienės, spalio 16 koncertuos New Yorke Pasaulio lietuvių katalikių moterų aštuoniasdešimties metų jubiliejaus šventėje. Sektete kankliuoja Virginija Juodišūtė, Teresė Majorovaitė, Rama Bublytė, Kristina Mataitė, Nida Gelažytė ir Vytautas Urbanavičius.

Čiurlionis sugrįžo į darbo vagą

Rugsėjo sekmadienio popietė tampa Čiurlionio darbo metų pradžia. Pamažu renkasi kvieisti svečiai ir spaudos atstovai. Čiurlioniečiai juos pasveikina plojimai.

Ansamblio pirmininkas Vladas Plečkaitis daro išsamų pranešimą apie vieneto ateities planus ir pasiruošimus penkiasdešimties metų jubiliejinei sukakčiai, kuri bus minima 1990 metais. Valdybą sudaro, be paties pirmininko, jo pavaduotoja Violeta Žilionytė-Leger, Virginija Juodišūtė, Raimundas Butkus ir Aušra Babickienė. Ansamblis didžiuojasi esąs vienintelis Lietuvoje įkurtas dainos vienetas, tęsiantis savo darbą iševijoje. Vladas Plečkaitis padėkojo eilei čiurlioniečių už ilgametę ansambliui ištikimybę, jo visokeriopą paramą net ir vasaros atostogu metu papildant jo išda, kaip tai padarė Raimundas Butkus festivalio metu. Ypatinga padėka skiriama dr. Broniui Kazėnui, kad jis, turėdamas išsisa profesiniu įsipareigojimu, randa laiko ir entuziazmo testi Čiurlionio ansamblio dainos tradiciją.

Čiurlionio istorinius archyvus perdavus Balzeko muziejui, naują archyvinę medžiagą apsiėmė rinkti Aleksas Liutkus. Pianistė Danutė Liaubienė ansambliui talkininkaus kaip chormeisterė, Ona Mikulskienė su savo kanklininkėmis yra labai svarbi ansamblio dalis, be kurios ansamblis nublanktų.

Pirmininkas pasidžiaugė, kad į ansamblių sugrįžo eilė buvusių ir įstojo naujų narių, jų tarpe ir neseniai iš Lietuvos atvykusi Irma Ibenskienė. Skatinama intensyviai repetuoti, nes jau gautas iš Detroito šaulių Sąjungos kvietimas koncertuoti lapkričio mėnesį. Taip pat bus sudarytas specialus jubiliejinis komitetas,

kurį sutelkti įsipareigojo Juozas Stempužis.

Trumpą žodį tarė Bronius Kazėnas, pabrėždamas repeticijų lankymo svarbą ir trumpai papasakodamas įspūdžius iš rugpjūčio 23 dienos demonstracijos Vilniaus Vingio parke. Jam nepaprastą įspūdį padarė tautinių spalvų ir simbolių dekoracijos tiek ant kepurėlių, drabužių, tiek ant automobilių. Jis taip pat aptarė repertuaro paruošimo metodą, naujas dainas įvedant ne iš karto, bet palaipsniui.

Po jo kalbos dalis svečių buvo pakviesta tarti sveikinimo žodį. Kun. Gediminas Kijauskas pasveikino ansamblių ir pasidžiaugė jo entuziastingu tęstinumu. Buvusi čiurlionietė ir vyriaus-

sia skautininkė Stefa Gedgaudienė, neseniai grįžusi iš puikiai pavykusios tautinės stovyklos, visus nuteikė labai linksmai, tardama kelis gražius, humoru nuspalvintus žodžius. Aurelija Balašaitienė, tęsdama mestą mintį, taip pat pasveikino ansamblečius su humoru ir šypsena. Lietuvių namų pirmininkas Romas Bublys, buvęs čiurlionietis, palinkėjo ansambliui darbingo sezono. Nebuvo pamiršta pagerbti vieną iš seniausių, dar Vilniuje į ansamblių įstojusį, savo narių Mečį Aukštuolį, kuris, dar ne visiškai atgavęs savo sveikatą, lieka ištikimas lietuviškos dainos tradicijai.

Po trumpų ir nuotaikingų kalbų buvo suruoštos vaišės. Be dainos negalį gyventi, į būrelį susimetę vyrai svečius linksmino dainomis.

Vėliau privačiame pokalbyje su Broniu Kazėnu teko patirti, kad jis ir toliau yra įsipareigojęs dirbti su profesionaliu Youngstown simfonijos chorui, metodistų chorui, dėstyti dirigavimo ir balso lavinimo kursą universitete, diriguoti universiteto chorui, Chicagos lietuvių operai ir... Čiurlionio ansambliui. Tai didelės įtampos ir daug energijos reikalaujantys įsipareigojimai, tačiau, matant jo entuziazmą ir žinant jo profesinį pasiruošimą, abejonės nėra, kad ateinantį sezoną bus jo sugebėjimų įrodymas.

Kad ansamblis ir toliau tęstų savo lietuviškos dainos puoselėjimo darbą, yra gyvybiškai svarbu jį papildyti naujais balsais. Reikia skatinti kiekvieną balsingą mūsų visuomenės narį įstoti į Čiurlionio Ansamblio eiles.

Šiuo metu, pagal pirmininko turimus sąrašus, įskaitant ir kanklių orkestrą, ansamblis turi apie 70 narių. Ne vien koncertai ir repeticijos yra čiurlioniečius jungiantis ryšys. Per ilgus metus jie pasidarė kaip viena didelė šeima, tarpusavyje jausdami savotišką giminingumą ir draugiškumą saitus, rengdami savo tarpe įvairias šventes ir net įvedę tradiciją sutikti kartu naujus metus. Buvę čiurlioniečiai, kuriuos likimas nubloškė į kitas šalis ir kontinentus, dar ir šiandieną jaučiasi surišti Vilniuje užmegztais saitais.

Aurelija Balašaitienė

DIPLOMAS
LIETUVAITEI

Ingrida Nasvytytė

Š. m. rugpjūčio 28 dieną John Carroll universiteto baigimo iškilmėse Ingridai Nasvytytei, Mylitos ir Vyto Nasvyčių dukrai, buvo įteiktas diplomai, jai suteikiant bakalaurą iš komunikacijos mokslų.

Džiaugiamės skaitydami apie mūsų aukštuosius mokslus baigusį jaunimą, išvardindami jo jaunystės ir vaikystės dienų nuopelnus, organizacijas, liuanistines mokyklas. Tuo pačiu apgailestaujame, kad, į universitetus išvykę jauni lie-

tuviai, atitrūksta nuo viso to, kas lietuviška, išskyrus kelias išimtis. Viena tokių išimčių yra Ingrida, kurios pastangų ir rekomendacijos dėka, po keletos savaičių pertraukos, John Carroll universiteto radijo stotyje tęsiama "Tėvynės garsų" radijo valandėlė, vadovaujama Juozo Stempužio.

Ingrida buvo aktyvi skautė, baigė šv. Kazimiero liuanistinę mokyklą, kurioje pasirodymų metu dainavo mokyklos mergaičių oktete. Lankydama Magnificat aukštesniąją mokyklą, pasižymėjo geru mokymusi, o jaunųjų mokslininkų konkurse buvo apdovanota aukštais atžymėjimais už specialius projektus. Septytynis su puse metų Ingrida dainavo pasaulinio garso jaunų choristų grupėje "The Singing Angels" ir su ja gastroliauvo Europoje, tolimoje Kinijoje bei Japonijoje. Įstojusį į John Carroll universitetą, ji pasirinko komunikacijos sritį. Universitete studijuodama vėl pasižymėjo ir buvo įtraukta į geriausių studentų dekanato garbės sąrašą.

Universiteto rekomenduojama, Ingrida vienerius metus studijavo Anglijoje, Londono universitete, kaip studentų pasikeitimo grupės narė. Būdama Europoje, ji mokėsi, lankė Europos kraštus ir taip pat sekė lietuvių gyvenimo įvykius. 1986 metų rudenį, grynai savo lėšomis ir iniciatyva, ji iš Londono nuskrido į Vieną ir ten aktyviai dalyvavo protesto demonstracijoje sąryšyje su tuo metu vykusia Europos Bendradarbiavimo ir Saugumo plenumo konferencija. Tuo savo žygiu ji nustebino ir savo šeimą, ir ten sutiktus lietuvius.

Diplomo gavimo proga Clevelando lietuvių namuose buvo surengtas Ingridos pagerbimas, kuriame dalyvavo didelis būrys giminių, draugų ir kolegų. Pagerbimo programą dviem kalbom pravedė Jūratė Balašaitytė, talkininkaujama savo sesutės Dainos. Ingrida Nasvytytė tarė šiltą padėkos žodį. Sekantį rytą Ingrida išskrido vienam mėnesiui į Europą, tą kelionę gavusi dovanų iš savo tėvų. Ją išlydėjo šilti linkėjimai ir sveikinimai. Abejonės nėra, kad jaunoji profesionalė jaučia savo lietuvišką šaknis ir įsipareigojimus. (abž)

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:
Antradieniais-ketvirtadieniais nuo 9:00-4:00 p.p.
Pentadieniais nuo 9:00-6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00-12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:
Taupymo Saskaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:
Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens saskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Kiekviena taupomoji saskaityta federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

SUSITIKIMAS SU MERU VOINOVICH

Susitikimo su metu George Voinovich pakeista data. Dabar jis įvyks sekmadienį, spalio 23, 12 val. Dievo Motinos parapijos svetainėje. Meras pabus su lietuviais apie dvi valandas, atsakys į klausimus, paaiškins apie lapkričio 8 rinkimus. Meras George Voinovich kandidatuoja į JAV senatoriaus vietą ir prašo visų lietuvių paramos.

Susitikimą organizuoja Lietuvių respublikonų klubas ir komitetas, kurį sudaro Dana Čipkienė, Vladas Plečkaitis ir Juozas Stempužis.

AIDAI IŠ AUSTRALIJOS

Iš Australijos į Clevelandą atvyksta jaunimo muzikinis vienetas "Svajonių aidai".

Tur būt pirmas toks įvykis ne tik užsienyje gyvenančių lietuvių patirtyje, bet visos Lietuvos muzikiniame gyvenime — "Svajonių aidai" koncertų ciklas. Šis keturių žmonių ansamblis laukysis trijuose kontinentuose, dešimtyje kraštų ir koncertuos 25 vietovėse.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Clevelando skyrius praneša, kad "Svajonių aidai" atsilankys Cle-

velande šį sekmadienį, spalio 2 dieną. Koncertuos 3 valandą po pietų Lietuvių namuose!

Tokiai retai progai susidarius, Lietuvių klubas kviečia visus į vakarienę ir susitikimą su "Aidų" dainininkais ir muzikantais Gintaro restorane po jų koncerto. Speciali vakarienė kainuos \$6.50. Bus proga pabendrauti ir išgityti jų naują plokštelę.

"Svajonių aidų" koncerto bilietų kaina \$7, o vaikams ir studentams \$4.00.

"RUDENS NOKTURNAS"

Neringos skaučių tuntas š. m. spalio 15 d. 8 v. v. Lietuvių Namų salėje ruošia pramoginį vakarą — "Rudens Nokturnas". Šiame vakare bus Clevelande premjera jauno, gabaus Edo Punkrio, kuris savo sukurta muzika smagiai nu-teiks svečius ir papuoš vakarą.

Punkrys, neseniai išleides savo muzikos plokštelę, yra ilgametis jūrų skautas gyvenęs Toronte. Plokštelėje "Aš ir Tu" yra įgrotos įvairios pramoginės ir liaudies motyvų dainos, kuriomis Punkrys norėjo pasidalinti su lietuviais išsisklaidžiusiais per pasaulį".

Svečių "Rudens Nokturno" vakaronėje laukia ska-

nūs, užkandžiai, programėlė, jauki nuotaika, ir pašokimui bei pasilinksminimui — geras orkestras. Bilietus galima užsisakyti skambinant Onai Šilėnienei telef. 531-8207. Bilietų kaina: \$10.00, o Garbės rėmėjams: \$25.00. (vnk)

BALFO VAJUS

Clevelando Balfio skyriaus metinis aukų vajus pradedamas š. m. spalio 1 d. Šio vajuos svarba yra labai aktuali, nes šalpos-labdaros darbas ne mažėja, o vis didėja.

Aukos Balfui yra atleidžiamos nuo federalinių mokesčių. Indentification No. 11-1630910. Auką siųsti B. Steponiui, 6920 Donna Rae Dr., Seven Hills, Ohio 44131, čekį įrašant United Lithuanian Relief Fund.

PILĖNŲ TUNTO VEIKLOS METŲ PLANAI

Pilėnų skautų tuntas rugsėjo 19 d. pradėjo sueigas, kurios vyksta pirmadieniais, 7-9 v. v. Dievo Motinos parapijos didžioje salėje. Priimami giliukai nuo 5 metų amžiaus. Pilėnų skautų tunto vadovybė, be eilinių sueigų, yra numačiusi sekantį didesnių renginių kalendorių:

spalio 1-2 d. — vyresnių skautų iškyla,
 gruodžio 18 d. — skautų vyčių / vyresnių skaučių kūčios,
 gruodžio 19 d. — Neringos ir Pilėnų tuntų bendra kalėtinė sueiga,
 sausio 7 d. — žiemos iškyla,
 kovo mėn. 12 d. — kaziuko mugė,
 balandžio mėnesyje — šv. Jurgio sueiga, ir
 birželio 5 d. — veiklos metų užbaigimo sueiga.

Tunto vadovybę sudaro: R. Belzinskas — tuntininkas; kun. G. Kijauskas — kapelionas, L. Biliūnas — giliukų draugininkas, A. Spirikaitis ir R. Biliūnas — vilkiukų draugininkai, V. Apanavičius ir A. Belzinskas — skautų draugininkai, R. Belzinskas — prityrusių skautų vadovas, A. Miškinnis — skautų vyčių būrelio patarėjas, G. Matienė — tėvų komiteto pirmininkė, E. Jakulis, V. Bacevičius, V. Staškus ir G. Taoras — vadijos nariai.

• Jonas ir Konstancija Čipkai susilaukė sūnaus — Nikolas, Jonas vardu. Dana ir Stasys Čipkai džiaugiasi savo anūku, o Adelė Gelgotienė ir Stasė su Jonu Čipkai džiaugiasi sulaukę proanūkio.

• Muziko Alfonso Mikulskio penktosios mirties metinės bus prisimintos sekmadienį, spalio 16. Mišios už jo sielą bus aukojamos Dievo Motinos parapijos šventovėje.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA PRISTATO:

„SVAJONIŲ AIDAI“ IŠ AUSTRALIJOS

KONCERTAS

SEKMADIENĮ, 1988 m. spalio 2 d.

3:00 val. p. p.

LIETUVIŲ NAMUOSE

\$7.00 suaugusiems. \$4.00 studentams.

VAKARIENĖ IR PABENDRAVIMAS
GINTARO RESTORANE

\$6.50

CLEVELANDO SKYRIUS

• Clevelando Lietuvių pensininkų susirinkimas įvyks spalio 5 d. 2 val. p. p. Lietuvių namų viršutinėje salėje. Programoje numatomas filmas iš įvykusių demonstracijų Vingio parke Vilniuje. Laukiami nauji nariai.

• Donatas Nasvytis, muzikos mokytojas, prieš du metus išėjęs į pensiją, rugsėjo 24 šventė 65-rių metų gimtadienį. Donatas Nasvytis muzikos mokslus baigė Western Reserve universitete. Virš dvidešimties metų dėstė muziką Conneaut miesto viešosios mokyklos ir vadovavo mokyklų orkestrui. Sukaktuvininkas yra parašęs savo kompozicijų, labai domisi elektronine muzika, įvairiomis progomis

groja vargonais Dievo Motinos parapijos šventovėje.

Vaišes surengė žmona Rimgailė ir dukterys — Audra ir Rūta, pakviesdamos apie 50 giminės narių ir artimųjų bičiulių. Į vaišes atvyko Conneaut mokyklų superintendantas ir dvi muzikos mokytojos, kurios savo kolegai sukaktuvininkui padainavo lietuviškai dvi dainas.

• Lietuvių klubui ir namams reikalingas administratorius, Gintaro valgyklai virėja, bendrai namų priežiūrai pagalbiniai tarnautojai. Dėl darbo sąlygų ir valandų prašom teirautis pas Lietuvių namų pirm. Romą Bublį arba vicepirm. Vytautą Sniečkų.

Ados Sutkuvienės "S.O.S." ploštinis menas bus išstatytas Lietuvių Dienų parodoje Clevelande.

tėvynės
GARSAI

LITHUANIAN RADIO PROGRAM
4249 LAMBERT RD. / CLEVELAND, OHIO 44121

NAUJOJE RADIO STOTYJE

Lietuvių savaitinė radijo programa,
pradedant 1988 m. rugsėjo 4,

GIRDIMA SEKMADIENIAIS
8:00 — 9:30 RYTO

iš John Carroll universiteto radijo
stoties FM banga 88.7 — stereo.

Radijo studijos tel. 397-4438

Lietuviška muzika, žinios, Keliaujančio mikrofono reportažai, įvykiai Lietuvoje, istorinės ir literatūrinės vinjetės.

Programos vedėjas — Juozas Stempužis
4249 Lambert Road, Cleveland, Ohio 44121
Tel. (216) 382-9268

DIRVA

KOMUNISTŲ KANKINIAI

Spalio 23 d. 3 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose ruošiamas knygos "Lietuviai tautininkai — komunistų kankiniai", su pažindinimą su visuomene.

Kalbės žurnalo "Naujoji Viltis" redaktorius Vytautas Abraitis. Meninėje dalyje dalyvaus: Daiva Vaitkevičiūtė-Meilienė — deklamacijos ir Linda Burbienė — dainos. Pabendravimas prie kavutės.

Plačiosios Chicagos visuomenę kviečiame gausingai dalyvauti. Įėjimas laisvas.

Rengia: Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos valdyba.

• Popiežius Jonas-Paulius

II išventins vyskupu prelatą Audrį Bačkį, paskirtą titulariniu Metos arkivyskupu, pro-nuncijumi Olandijai. Šventinimas įvyks spalio 4 d. 5:30 v. v. šv. Petro bazilikoje, Vatikane.

Į iškilmės vyksta iš JAV prelatų tėvai dr. Stasys ir Ona Bačkiai, brolis Ričardas su šeima iš Paryžiaus, daug lietuvių dvasiškijos ir visuomenininkų.

Galimas dalykas, kad iškilmėse dalyvaus vysk. J.

Steponavičius iš Lietuvos, kuris gavo leidimą vykti į Vatikaną.

• **Lietuvių Rašytojų draugijos 1987 m. premija** paskirta poetui Kaziui Bradūnui už eilėraščių rinkinį "Krikšto vanduo Joninių naktį". Jury komisiją sudarė: A. Liulevičienė, J. Toliušis, J. Švabaitė-Gylienė ir dr. A. šešplaukis-Tyruolis.

• **JAV LB tarybos sesija** įvyksta ši savaitgalį rugsėjo 30 — spalio 2 d. d. Holiday Inn, Chicagoje. Bus renkamas krašto valdybos pirmininkas ir patvirtinta jo naujai sudaryta valdyba.

• Elektroninio Importo

Kompanija Australijoje ieško lietuvių, kuris dirbtų arba turėtų bent kokį kontaktą elektroninių gaminių srityje.

Mes perkame elektroninių gaminių prekes ir norime surasti tos srities agentą.

Rašyti Gintautui Brazioniui, Australian Aviation Electronics, 752 Hamton St. Melbourne 3187, Australia. Phone: 03592 6344, Telex: 03592 3012.

Rasa Razgaitienė, Americans for Due Process koordinatorė, su LB Hot Springs apylinkės pirm. S. Ingauniu. T. Jankaus nuotr.

• **Rasa Razgaitienė, Americans for Due Process koordinatorė**, skaitė pagrindinę paskaitą Hot Springs, Arkansas Tautos šventės minėjime rugsėjo 11 d. Minėjimą surengė Lietuvių Bendruomenės apylinkė, kuriai vadovauja S. Ingaunis, su Moterų Seklyčios talka. Dienos aukos buvo paskirtos remti Americans for Due Process veiklą.

Dalyviai galėjo įsigyti adv. Povilo Žumbakio knygą Soviet Evidence in North American Courts naujausią laidą su spalvingu viršeliu. Po minėjimo įvyko priėmimas p. p. Sabaliūnų namuose. Minėjimo metu taip pat buvo parodyta anglų kalba vaizdajuostė iš Vingio parko demonstracijų liepos mėnesį. Šią juostelę taip pat paruošė R. Razgaitienė.

• **Giedra Gudauskienė**, losangelietė muzikė, viena iš produktyviausių mūsų kompozitorių, kurios platus kūrybinis laukas apima nuo vaikų dainorėlio iki operetės, išleido fortepijono muzikos kasetę.

Šią progą išnaudodama LB Santa Monica apylinkė, kuriai pirmininkauja veikli ir talentinga Stasė Korienė, sujungė naujos kasetės pasirodymą su kompozitorės šešiasdešimt penktu gimtadieniu, ta proga suruošdama kompozitorės Giedros Gudauskienės pagerbimą — jos kūrybos koncertą su akademinė dalimi.

• **Tautos Fondo Chicagos komitetas** š. m. spalio 9 d., sekmadienį, 2 val. 30 min. p. p. Lietuvių Tautiniuose namuose (6422 So. Kedzie Ave.) ruošia tradicinius pietus.

Maloniai kviečiame visus lieuvius šiuose pietuose dalyvauti. Savo dalyvavimu Jus paremsite VLIKO veiklą.

Vietos rezervuoti, skambinkite šiais telefonais: 373-0928 arba 434-4645.

• Seton Hall Universite-

to, South Orange, New Jersey, radijo vadovybė praneša, kad po vasarinės pertraukos, nuo š. m. rugsėjo 26-tos dienos, vėl bus transliuojama lietuviška kultūrinė radijo valanda anglų kalba, pavadinta — "The Music of Lithuania". Programa bus duodama kas pirmadienį, nuo 6 iki 7 v. v., 89.5 FM banga.

Šiai programai jau 25 metai vadovauja dr. Jokūbas Stukas, Seton Hall Universiteto profesorius emeritas. Programos tikslas yra: supažindinti plačiąją Didžiojo New Yorko ir New Jersey amerikiečių visuomenę su lietuvių kultūra, jų veikla bei troškimais. Programose duodamos lietuviškos dainos bei kūriniai, ir kalbama apie lietuvių kultūrinę vertybę, istoriją, kalbą, papročius; taip pat apie pastangas atgauti sovietų pavergtai Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

• **Alfonsa ir Vladas Pažiūrai**, prie Balfo įsteigė fonda, kasmet skiriant jaunimui (18-35 m. amž.), kurs aktyviai reiškiasi Balfo šelpimo darbe, 1000 dol. premiją.

Kandidatus iki š. m. spalio 15 d. siūlyti šiuo adresu: 1248 Heatherview Dr., Agoura Oak Park, Calif. 91301. Tel. (818) 889-9699.

• **Bronius Kasakaitis**, Chicagoje, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• **Ed. Modestas**, Willow Springs, Ill., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

Koncertas — pagerbimas įvyks spalio 9 d. 12:30 val. p. p. šv. Kazimiero parapijos salėje. Meninę dalį atliks pianistė Raimonda Apeikytė, solistės Birutė Vizgirdienė ir Vida Vilkienė bei Los Angeles Vyrų kvartetas Su naujai išleista kasete publiką supažindins Rūta Kleva Vidžiūnienė. Programos pravedėjas Petras Maželis.

Įėjimas 8 dol. auka. Po koncerto užkandžiai. (rs)

• **DAIL. JUOZO BAGDONO** kūrinių paroda įvyks spalio 8 ir 9 dienomis Kultūros Židinyje, Brooklyne. Parodoje bus parodyti akvareliniai darbai. Iki šiam laikui dailininkas parodose dalyvaudavo su aliejinės ir kitos technikos darbais.

Parodą rengia Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubas, kuriam pirmininkauja dr. Marija Žukauskienė.

Parodos atidarymas šeštadienį, spalio 8 d. 7 v. v., bus įrašytas į vaizdajuostę. Įrašymą atliks vaizdajuosčių ir filmo meno specialistas Gerimantas Penikas. Šioji vaizdajuostė bus įkomponuota į dailininko Juozo Bagdono kūrybinių darbų pilną apžvalginę vaizdajuostę, kuri artimiausiu laiku bus pradėta gaminti.

• **Santaros-šviesos Federacija**, per M. Paškevičienę, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. Ačiū.

Skaitytis ir platinkit
DIRVA

A. † A.

LINUI STAŠKŪNUI

žemiškąją kelionę užbaigus, giliai užjaučiame liūdinčią žmoną APOLONIJĄ, visus jų šeimos narius ir artimuosius. Doras žmogus nemiršta kai miršta, jis miršta po to, kada jo artimieji ir draugai jį pamiršta. A. † A. LINĄ su meile ir pagarba minėsime visi, kam šios žemės kely teko jį pažinti.

Antanina ir Adas
Deikiai
Marta ir Zigmąs
Strazdai

MIRTIES PRANEŠIMAS

Linas Staškūnas mirė 1988 m. rugsėjo 4 d. po ilgos ligos ir sunkios operacijos, išgyvenęs 61 metus. Palaidotas rugsėjo 7 d. Royal Palm Memorial Garden Mozolėjume. Giliame liūdesyje paliko žmoną Apolonią, dukrą Julytę Johnson su šeima, sūnų Raimundą su šeima, sūnų Liną, Calif., sūnų Algį Clevelande ir tris seseris Lietuvoje.

Ilsėkis ramybėje.

Liūdinti žmona

Apolonija ir šeima

Florida, No. Palm Beach
Juno Isles

Mūsų skyriaus narei

A. A.

AUGUSTINAI VALIENEI
mirus, jos dukrai DANUTEI ir sūnams ALGIUI, KOSTUI ir VIKTORUI nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi.

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Philadelphijos
skyrius